

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО–ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Канюк О.Л.

НАВЧАЛЬНО–МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС З ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОФЕСІЙНЕ ДІЛОВЕ ІНШОМОВНЕ СПІЛКУВАННЯ»
(НІМЕЦЬКА МОВА)

(для спеціальності 7.13010201 «Соціальна робота»)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО–ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Канюк О.Л.

НАВЧАЛЬНО–МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС З ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОФЕСІЙНЕ ДІЛОВЕ ІНШОМОВНЕ СПІЛКУВАННЯ»
(НІМЕЦЬКА МОВА)

(для спеціальності 7.13010201 «Соціальна робота»)

Ужгород – 2011

УДК 811.112.2'276.6

ББК 81.2 Нім –9

**Канюк О.Л. Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова):
Навчально–методичний комплекс для спеціальності 7.13010201
«Соціальна робота» / Олександра Любомирівна Канюк. – Ужгород: УжНУ,
2011 – 59 с.**

Розробник:

Канюк Олександра Любомирівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензенти:

Туріс Інгрід Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов Мукачівського державного університету

Козубовська Ірина Василівна, доктор педагогічних наук, професор, УжНУ

Затверджено на засідання кафедри іноземних мов

факультету романо–германської філології

Ужгородського національного університету

протокол № 2 від 13 вересня 2011 року

З М І С Т

1. ВСТУП	5
2. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
2.1. Опис предмета навчальної дисципліни.....	7
2.2. Опис структурованого навчального плану з навчальної дисципліни	8
2.3. Тематичний план навчальної дисципліни	9
2.4. План практичних занять. Активний словник за змістовими модулями. Приклади вправ на граматику	13
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	39
4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТА	45
5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	47
6. ПОРЯДОК І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	51
7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	57
8. ОРІЄНТОВНИЙ ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	59

ВСТУП

I. Пояснювальна записка

Україна як нова незалежна держава здійснює важливі заходи, щоб увійти в світову спільноту. Економічні та політичні реформи спричинили як інтернаціоналізацію університетів, так і зростання мобільності викладачів і студентів. Суспільство потребує все більше спеціалістів, які можуть працювати на міжнародному рівні. У цьому контексті останнім часом значення ділової німецької мови як засобу ділового спілкування набуло надзвичайної ваги в освіті в нашій країні.

У сучасних умовах система ступеневої вищої освіти повинна сприяти: оптимізації підготовки нової генерації фахівців зі знанням іноземних мов; максимальному задоволенню освітніх потреб особистості й суспільства; диференціації професійної підготовки; входженню України у світовий просвітницький простір.

Курс «Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова)» є логічним продовженням базового курсу «Іноземна (німецька) мова (за професійним спрямуванням)» та ставить за мету більш конкретні цілі та завдання. Основна практична мета курсу полягає у подальшому вдосконаленні студентами німецької ділової мови (мова для спеціальних цілей) як засобу спілкування в усній (аудіювання та говоріння) і письмовій (читання та письмо) формі. Таким чином, курс професійної ділової іноземної мови передбачає застосування набутих під час вивчення попередньої навчальної дисципліни знань, умінь та навичок для їх подальшого удосконалення та розвитку. При цьому особлива увага приділяється поглибленню надбаних знань з різних видів мовленнєвої діяльності: читання, перекладу, говоріння, аудіювання та письма.

При організації учбового процесу з курсу «Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова)» слід враховувати, що цей курс є завершальний в системі навчання німецької мови, тому має свої особливості як змістовні, так і організаційні. Мовний матеріал що вивчається відрізняється складністю та оригінальністю. Автентичність забезпечується використанням здебільшого оригінальних джерел. Повторення та систематизація, зокрема граматичного матеріалу, проходить на іншому (вищому) рівні і на новому мовному і мовленнєвому матеріалі з урахуванням конкретної підмови відповідно до спеціальності студентів.

При засвоєнні даного курсу особливого значення набуває індивідуальна та самостійні види роботи (індивідуальні завдання з перекладу, реферування, анотування, листування тощо), рольові ігри, та метод кейсів; пропонується для широкого використовуються ТЗН: мультимедійне обладнання, учбове відео тощо.

Мета вивчення курсу «Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова)»: опанування такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечуватиме необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сферах професійного та ділового спілкування в усній і письмовій формах; навчити: правильній і логічній аргументації, зрозуміло і точно викладати думки; опанувати методи складання інструкцій і протоколів; користуватися словниками і довідковими матеріалами іноземною мовою.

В основу курсу покладено принципи системності, комунікативної та професійної спрямованості навчання, інтерактивності, інтеграції та мовленнєво-розумової активності.

Засвоєння структури мови відбувається в типових комунікативних контекстах і основних видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні, письмі).

Завдання дисципліни:

- розвивати вміння та навички з усіх аспектів іноземної мови: лексики, граматики, усного мовлення, читання;

- вчити майбутнього фахівця вільно орієнтуватися в сучасному інформаційному потоці з метою удосконалення іншомовних умінь і навичок;
- вчити орфографічно і пунктуаційно правильному письму як одному із засобів комунікації в сфері ділової діяльності, ділової кореспонденції зокрема;
- удосконалювати комунікативні уміння й навички володіння іноземною мовою при спілкуванні на професійні теми;
- розвивати уміння адекватно поводитися в різноманітних життєвих ситуаціях ділового спілкування;
- готувати майбутнього фахівця до наукової діяльності, продовження освіти.

Предметом навчальної дисципліни є лексична система відповідної іноземної мови і фахова термінологічна система, граматичні структури, релевантні для наукового стилю, комунікативні одиниці з ділового спілкування та наукової тематики.

Зміст дисципліни розкривають такі ключові аспекти:

Лексико-термінологічні системи таких тем:

- Влаштування на роботу /анкета, супроводжувальний лист, резюме, біографія, інтерв'ю, лист-подяка/.
- Факс, електронна пошта. Основні скорочення, що вживаються у діловій кореспонденції.
- Написання ділового листа. Структура листа та кліше. Лист-запит. Лист-пропозиція. Замовлення.
- Контракт. Структура та кліше. Incoterms.
- Складання анотації, реферату та інших видів мета текстів на статтю, книгу, дипломну роботу, дисертацію.

Граматика: Іменник. Займенник. Ступені порівняння прикметників та прислівників. Видо-часові форми дієслова. Модальні дієслова. Пасивний стан дієслів. Неособові форми дієслова та конструкцій з ними.

Зв'язок з ОКХ і ОПП. Після опанування дисципліною «Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова)» студенти повинні:

знати:

- лексику з ділового мовлення;
- використовувати орфографічно і пунктуаційно правильне письмо як один із засобів комунікації в сфері ділової діяльності, ділової кореспонденції зокрема;
- граматичні конструкції, необхідні для побудови відповідних висловлювань;
- соціальні аспекти використання іноземної мови (особливості привітань, звертань, народної мудрості, ідіоматичних виразів);

вміти:

- читати та розуміти оригінальні тексти за професійною та діловою тематикою;
- висловлюватися на теми, пов'язані з майбутньою спеціальністю, аргументуючи свою точку зору та наводячи приклади «за» і «проти»; на теми повсякденного спілкування;
- складати іноземною мовою анотацію, конспект, план чи тези до прочитаного, викласти на письмі зміст прочитаного чи почутого, написати повідомлення, доповідь, дослідження тощо);
- написати і правильно оформити приватний чи діловий лист, факс, телекс та інші види ділової документації;
- вести бесіду-діалог проблемного характеру відповідно до програмної тематики та комунікативної функції;
- робити самостійні усні монологічні повідомлення іноземною мовою за тематикою курсу;

- здійснювати адекватний переклад текстів, що відповідають тематиці та рівню складності курсу.

володіти:

- лексичною системою відповідної іноземної мови і фаховою термінологічною системою, граматичними структурами, релевантними для наукового стилю, комунікативними одиницями з ділового спілкування та наукової тематики.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ навчальної дисципліни

2.1. Опис предмета навчальної дисципліни «Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова)»

Галузь, напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
<p>Шифр та назва напрямку: <i>1301</i> <i>«Соціальне забезпечення»</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>7.13010201</i> <i>«Соціальна робота»</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>бакалавр</i></p>	<p>ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ</p> <p>Обов'язковий Рік підготовки: 2, 3, 4 Семестр: 3, 4, 5, 6, 7, 8 Кількість кредитів з дисципліни, відповідних ECTS: 13 Кількість модулів: 7 Загальна кількість годин по курсу: 390 Кількість годин на тиждень: 2 год. Лекції: 0 Практичні: 168 год. Індивідуальна робота: 12 год. Модульний зріз: 12 год. Самостійна робота: 192 год. Вид контролю: 3,4,5,6,7,8 семестри – заліки</p> <p>ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ</p> <p>Обов'язковий Рік підготовки: 2, 3, 4, 5 Семестр: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 Кількість кредитів з дисципліни, відповідних ECTS: 13 Загальна кількість годин по курсу: 390 Лекції: 0 Практичні: 80 год. Самостійна робота: 310 год. Вид контролю: іспит</p>

2.2. ОПИС СТРУКТУРОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ навчальної дисципліни.

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Семестр	Структура навчальної дисципліни	КРЕДИТІВ	Кількість годин, із них					Способи навчання	Вид контролю
			Всього годин	Аудиторних			Самостійна робота студента		
				Практичних	Індивідуальна робота студента	Підсумковий контроль засвоєння			
3	Модуль 1	2	60	30	2	2	26	<ul style="list-style-type: none"> • Практичні заняття • Консультації 	<ul style="list-style-type: none"> • Поточний контроль на практичних заняттях протягом семестру • Модульна контрольна робота • Підсумковий контроль • Залік, іспит
4	Модуль 1	3	90	38	2	2	48		
5	Модуль 1	2,5	75	32	2	2	39		
6	Модуль 1	1,5	45	22	2	2	19		
7	Модуль 1	2	60	20	2	2	36		
8	Модуль 1	2	60	26	2	2	30		
РАЗОМ:		13	390	168	12	12	198		

Примітка: 1 кредит ECTS – 30 години

2.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН навчальної дисципліни

Семестр	Модуль	Тема заняття ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ	К-сть годин				Література (порядковий номер за переліком)
			Практичних	Самостійних	На написання модульної контрольної	Індивідуальних	
3	Модуль 1. Deutsch für professionelle soziale Arbeit	Soziale Arbeit.	2	2	2	2	33,С.131-132
		Grammatik. Wiederholung: Die Rahmenkonstruktion.	3	3			23,С.172-192 34,С.102-104
		Berufe im Sozialwesen in der Ukraine.	3	2			9, С.44-45;
		Grammatik. Wiederholung: Präsens Indikativ Aktiv. Hilfsverben. Reflexivverben.	4	3			23, С.4-33; 34,С.134-139
		Die Sozialversicherung in Deutschland.	3	2			33, С.12-15;
		Grammatik. Wiederholung: Das Pronomen. Personalpronomen.	4	3			34,С.134-147
		Träger von sozialen Diensten in Deutschland.	3	2			33, С.15-17;
		Grammatik. Wiederholung: Der Artikel. Gebrauch des Artikels.	3	3			23, С.34-35;
		Grammatik. Wiederholung: Das Substantiv. Deklination der Substantive.	2	3			6, С.180-201;
		Grammatik. Wiederholung: Pluralbildung der Substantive.	3	3			6, С.134-137;
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1:			30	26	2	2	
ВСЬОГО ГОДИН: 60							

4	Модуль 1. Soziale Probleme bei Jugendlichen	Menschenwürde und Grundrechte. Grammatik. Wiederholung: Pronomen. Possessivpronomen	4	5	2	2	9,С.50-53;23,С.42-69 34, С.14;				
		Neue Lebensformen in der Ukraine. Grammatik. Wiederholung: Perfekt Indikativ Aktiv. Plusquamperfekt Indikativ Aktiv.	4	5			9,С.54-57;23,С.42-69 34, С.22;				
		Das Leben der Jugendlichen in der Ukraine. Grammatik. Wiederholung: Futurum 1.	4	5			13,С.124-127; 23, С.42-69;				
		Soziale Probleme bei Jugendlichen. Grammatik. Wiederholung: Imperfekt Indikativ Aktiv.	4	5			33,С.127-128 23, С.42-69;34, С.2;				
		Suchtkrankheiten.	4	4			33, С.63;				
		Grammatik. Der Imperativ der Verben.	3	5			23, С.42-69; 34, С.6;				
		AIDS. Grammatik. Das Pronomen. Reflexivpronomen. Das unbestimmte Pronomen «man». Das unpersönliche Pronomen «es». Verneinende Pronomen.	4	5			13, С.64-65; 23, С.42-69;				
		Arbeit und Arbeitslosigkeit.	4	4			13, С.67-69;				
		Grammatik. Die Präposition. Präpositionen mit dem Genitiv; dem Dativ und dem Akkusativ.	3	5			6,С.178; 179;				
		Das Jugendleben in Deutschland. Grammatik. Wiederholung: Das Zahlwort. Grundzahlen. Ordnungszahlen. Bruchzahlen.	4	5			13, С.70-73;23, С.10; 23, С.42-69;				
		РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1:					38	48	2	2	
		ВСЬОГО ГОДИН: 90									

Семестр	Модуль	Тема занятия ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ	К-сть годин				Література (порядковий номер за переліком)			
			Практичних	Самостійних	На написання модульної контрольної	Індивідуальних				
5	Модуль 1. Beratung und Betreuung in der	Beratung und Betreuung in der Arztpraxis.	3	4	2	2	33, С.74-76;			
		Grammatik. Wiederholung: Das Adjektiv. Steigerungsstufen der Adjektive und Adverbien.	3	3			23, С.91-112; 34, С.18,68-79;			
		Umgang mit Patienten.	4	5			33, С.76-78			
		Grammatik. Wiederholung: Das Adjektiv. Deklination der Adjektive.	3	3			23, С.91-112; 34, С.18,68-79;			
		Verwaltungstechnische Abläufe.	3	4			33, С.77-80;			
		Grammatik. Wiederholung: Der Infinitiv. Gebrauch des Infinitivs mit dem Partikel «zu».	2	3			23, С.91-112; 34, С.18,68-79;			
		Umgang mit Arzneimitteln.	3	4			33, С.81-83;			
		Grammatik. Wiederholung: Infinitivgruppen. Infinitivkonstruktionen.	3	3			23, С.165-166;			
		Soziale Vorsorge. Grammatik. Wiederholung: Das Passiv. Handlungspassiv.	4	5			33, С.100-101			
		Gesetzliche Pflegeversicherung. Grammatik. Wiederholung: Das Passiv. Zustandspassiv. Unpersönliches Passiv.	4	5			33, С.98-100 6, С.237-239			
		РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1:					32	39	2	2
		ВСЬОГО ГОДИН: 75								

6	Модуль 1. Leben und Wohnen im Alter	Leben und Wohnen im Alter. Grammatik: Pronominaladverbien.	3	2	2	2	33, С.84-87;			
		Grammatik. Wiederholung: Die Satzreihe.	2	2			23, С.42-69; 34, С.26-39;			
		Wohnen und Leben im Alten- und Pflegeheim.	2	2			33, С.88-90;			
		Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Objektsätze. Kausalsätze.	2	2			23, С.42-69; 34, С.40;			
		Menschen, die Hilfe brauchen.	2	2			33, С.91-94;			
		Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Temporalsätze.	2	2			23, С.42-69; 34, С.42-45;			
		„Essen auf Rädern»	3	1			33, С.95-97;			
		Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Finalsätze. Infinitivgruppe <i>um ... zu + Infinitiv</i> .	2	2			23, С.76-90; 34, С.50-53,64;			
		Frauen in der Gesellschaft.	2	2			33, С.98-101;			
		Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Attributsätze.	2	2			23, С.76-90; 34, С.50-53,64;			
		РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1:					22	19	2	2
		ВСЬОГО ГОДИН: 45								

Семестр	Модуль	Тема занятия ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ	К-сть годин				Література (порядковий номер за переліком)
			Практичних	Самостійних	На написання модульної контрольної	Індивідуальних	
7	Модуль 1. Die Rollen der Sozialarbeiter und die Stile der Kommunikation	Kommunikation als Interaktion.	2	3	2	2	1, C.4-15;
		Die Modelle der Kommunikation	2	3			1, C.16-19;
		Nicht-verbale Komponente der Kommunikation	2	3			1, C.20-28;
		Verbale Komponente der Kommunikation	2	3			1, C.29-34;
		Die Mechanismen der Sozialperception. Grammatik. Wiederholung: Modalverben	2	5			1, C.35-40; 23, C.76-90; 34, C.54-63;
		Praktische Rollen der Sozialarbeiter	2	3			1, C.41-49;
		Konsultative Rollen der Sozialarbeiter	2	3			1, C.50-54;
		Grammatik. Wiederholung: Die Verben mit modaler Bedeutung.	2	5			23, C.70-75; 34, C.80-89;
		Administrative Rollen der Sozialarbeiter	2	3			1, C.55-59;
		Forschungsrollen der Sozialarbeiter Grammatik. Wiederholung: Indikativ Aktiv der Verben.	2	5			1, C.60-66; 23, C.206-208;
		РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1:					20
ВСЬОГО ГОДИН: 60							

8	Модуль 1. Die Besonderheiten der professionellen Kommunikation in der Arbeit mit verschiedenen Kategorien der Klienten	Die Besonderheiten der berufstätigen Kommunikation in der Arbeit mit verschiedenen Kategorien der Klienten: Vorlektion.	2	3	2	2	1, C.67-71;
		Kinder und Jugendkommunikation.	3	3			1, C.72-78;
		Grammatik. Wiederholung: Konjunktiv	2	3			23, C.113-25, C.168
		Kommunikation mit den alten Menschen.	3	3			1, C.79-87;
		Kommunikation mit Behinderten.	3	3			1, C.88-93;
		Grammatik: Konditionalis	2	3			23, C.126-139;
		Kommunikation mit den Drogen-, Alkoholabhängigen, mit den Prostituierten.	3	3			1, C.94-98;
		Kommunikation mit den Pennern, Obdachlosen, Stadtstreichern.	3	3			1, C.99-102;
		Grammatik. Wiederholung: Satz + Satzbau	2	3			23, C.140-162;
		Kommunikation mit den Ausreißern, Flüchtlingen und Migranten.	3	3			1, C.103-107;
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1:			26	30	2	2	
ВСЬОГО ГОДИН: 60							

Тема занятия ЗАОЧНА ФОРМА, 2 РІК НАВЧАННЯ	К-ть год		Література (порядковий номер за переліком)
	П.	С.	
Soziale Arbeit. Grammatik. Wiederholung: Die Rahmenkonstruktion.	2	8	33, C.131-132; 23, C.172-192 34, C.102-104;
Berufe im Sozialwesen in der Ukraine. Grammatik. Präsens Indikativ Aktiv. Hilfsverben. Reflexivverben.	2	8	9, C.44-45; 23, C.4-33; 34, C.134-139;

Die Sozialversicherung in Deutschland. Grammatik. Das Pronomen. Personalpronomen.	2	8	33, C.12-15; 34, C.134-147;
Träger von sozialen Diensten in Deutschland. Grammatik. Der Artikel. Gebrauch des Artikels.	2	9	33, C.15-17; 23, C.34-35;
Grammatik. Wiederholung: Das Substantiv. Deklination der Substantive.	2	9	6, C.180-201;
Grammatik. Pluralbildung der Substantive.	2	9	6, C.134-137;
Menschenwürde und Grundrechte.Grammatik. Wiederholung: Das Pronomen. Possessivpronomen.	2	9	9, C.50-53; 23, C.42-69; 34, C.14;
Neue Lebensformen in der Ukraine. Grammatik. Wiederholung: Perfekt Indikativ Aktiv. Plusquamperfekt Indikativ Aktiv.	3	9	9, C.54-57;23, C.42-69; 34, C.22;
Das Leben der Jugendlichen in der Ukraine. Grammatik. Wiederholung: Futurum 1.	3	9	13, C.124-127; 23, C.42-69;
	20	78	
ВСЬОГО ГОДИН: 98			

Тема заняття ЗАОЧНА ФОРМА, 3 РІК НАВЧАННЯ	К-сть годин		Література (порядковий номер за переліком)
	П.	С.	
Soziale Probleme bei Jugendlichen. Grammatik. Wiederholung: Imperfekt Indikativ Aktiv.	2	6	33, C.127-128; 23, C.42-69; 34, C.2;
Suchtkrankheiten. Grammatik. Wiederholung: Der Imperativ der Verben.	1	8	33, C.63; 23, C.42-69; 34, C.6;
AIDS. Grammatik. Wiederholung: Das Pronomen. Reflexivpronomen. Das unbestimmte Pronomen «man». Das unpersönliche Pronomen «es». Verneinende Pronomen.	1	6	13, C.64-65; 23, C.42-69;
Arbeit und Arbeitslosigkeit. Grammatik. Wiederholung: Die Präposition. Präpositionen mit dem Genitiv; dem Dativ und dem Akkusativ.	2	6	13, C.67-69; 6, C.178; 179;
Das Jugendleben in Deutschland. Grammatik. Wiederholung: Das Zahlwort. Grundzahlen. Ordnungszahlen. Bruchzahlen.	1	6	13, C.70-73;23, C.10; 23, C.42-69;
Beratung und Betreuung in der Arztpraxis. Grammatik. Wiederholung: Das Adjektiv. Steigerungsstufen der Adjektive und Adverbien.	2	6	33,C.74-76;23,C.91-112 34,C.18,68-79;
Umgang mit Patienten. Grammatik. Wiederholung: Das Adjektiv. Deklination der Adjektive.	2	6	33,C.76-78;23,C.91-112; 34,C.18,68-79;
Verwaltungstechnische Abläufe. Grammatik. Wiederholung: Der Infinitiv. Gebrauch des Infinitivs mit dem Partikel „zu».	2	6	33,C.77-80; 23,C.91-112; 34,C.18,68-79;
Umgang mit Arzneimitteln. Grammatik. Wiederholung: Infinitivgruppen. Infinitivkonstruktionen.	2	6	33, C.81-83; 23, C.165-166;
Soziale Vorsorge. Grammatik. Wiederholung: Das Passiv. Handlungspassiv.	2	6	33, C.100-101
Gesetzliche Pflegeversicherung. Grammatik. Wiederholung: Das Passiv. Zustandspassiv. Unpersönliches Passiv.	2	6	33,C.98-100 6, C.237-239
Leben und Wohnen im Alter. Grammatik: Pronominaladverbien.	1	10	33, C.84-87;
	20	78	
ВСЬОГО ГОДИН: 98			

Тема заняття ЗАОЧНА ФОРМА, 4 ІК НАВЧАННЯ	К-сть годин		Література (порядковий номер за переліком)
	П.	С.	
Wohnen und Leben im Alten- und Pflegeheim. Grammatik. Wiederholung: Die Satzreihe.	2	8	33, С.88-90; 23, С.42-69; 34, С.26-39;
Menschen, die Hilfe brauchen. Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Objektsätze. Kausalsätze.	2	8	33, С.91-94; 23, С.42-69; 34, С.40;
„Essen auf Rädern». Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Temporalsätze.	2	8	33, С.95-97; 23, С.42-69; 34, С.42-45;
Frauen in der Gesellschaft. Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Finalsätze. Infinitivgruppe <i>um ... zu + Infinitiv</i> .	2	8	33,С.98-101; 23,С.76-90; 34,С.50-53,64;
Kommunikation als Interaktion. Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Attributsätze.	2	8	1, С.4-15; 23, С.76-90; 34,С.50-53,64;
Die Modelle der Kommunikation	2	8	1, С.16-19;
Nicht-verbale Komponente der Kommunikation	2	10	1, С.20-28;
Verbale Komponente der Kommunikation	2	10	1, С.29-34;
Die Mechanismen der Sozialperception. Grammatik. Wiederholung: Modalverben	4	8	1, С.35-40; 23, С.76-90; 34, С.54-63;
	20	76	
ВСЬОГО ГОДИН: 96			

Тема заняття ЗАОЧНА ФОРМА, 5 К НАВЧАННЯ	К-сть годин		Література (порядковий номер за переліком)
	П.	С.	
Praktische Rollen der Sozialarbeiter	1	7	1, С.41-49;
Konsultative Rollen der Sozialarbeiter. Grammatik. Wiederholung: Die Verben mit modaler Bedeutung.	2	6	1, С.50-54; 23, С.70-75; 34, С.80-89;
Administrative Rollen der Sozialarbeiter	1	8	1, С.55-59;
Forschungsrollen der Sozialarbeiter Grammatik. Wiederholung: Indikativ Aktiv der Verben.	2	6	1,С.60-66;23,С.206-208;
Die Besonderheiten der berufstätigen Kommunikation in der Arbeit mit verschiedenen Kategorien der Klienten: Vorlektion.	1	7	1, С.67-71;
Kinder und Jugendkommunikation.	2	6	1, С.72-78;
Grammatik. Wiederholung: Konjunktiv	2	6	23,С.113-25, С.168
Kommunikation mit den alten Menschen.	1	8	1, С.79-87;
Kommunikation mit Behinderten. Grammatik: Konditionalis	2	6	1, С.88-93; 23,С.126-139;
Kommunikation mit den Drogen-, Alkoholabhängigen, mit den Prostituierten.	2	6	1, С.94-98;
Kommunikation mit den Pennern, Obdachlosen, Stadtstreichern. Grammatik. Wiederholung: Satz + Satzbau	2	6	1,С.99-102;23,С.140-162
Kommunikation mit den Ausreißern, Flüchtlingen und Migranten.	2	6	1,С.103-107;
	20	78	
ВСЬОГО ГОДИН: 98			

2.4 План практичних занять Семестр 3. Модуль 1.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

Alleinstehende, der,die	–	одинокий, -ка
Altenpfleger, der,-	–	медпрацівник по догляду за престарілими

Altersversicherung, die	– додаткове страхування на старість
Allgemeine Ortskrankenkasse (AOK)	– всезагальна місцева лікарняна каса
Auskunft, die	– інформація, справка
Bedienung, die	– обслуговування
Bedürfnis, das	– потреба
bedürftig sein	– потребувати
Beitrag, der	– внесок
Diakon, der	– д'якон
Dienstleistung, die	– послуга
Dorfhelfer, der	– працівник соціальної служби, який допомагає жителям села вирішувати соц.пит.
Droge, die	– наркотик
Eheberater, der	– консультант зі шлюбних пит.
Einkommen, das	– прибуток
Fahrdienst, der	– служба транспортування інвалідів
Flüchtlingsdienst, der	– служба надання допомоги біженцям
freiwillig	– добровільний
geistig	– духовний
Gemeinde, die	– община
geringfügig	– незначний
gesellig	– комунікабельний, товариський
Gewalt, die	– насильство
Hilfeleistung, die	– надання допомоги
Hilfsbedürftige, der, die	– той, хто потребує допомоги
hinzufügen	– додавати, доповнювати
Krankenpflege, die	– догляд за хворими
Krankenversicherung, die	– медичне страхування
Krankheitsvorbeugung, die	– профілактика захворювання
kümmern sich um Akk.	– піклуватися про
Lebenshilfe, die	– допомога в життєво критичній ситуації
Notlage, die	– скрутне становище
Notrufmeldung, die	– екстрений виклик
Pflegeversicherung, die	– страхування по догляду служба порятунку на морі
Seerettungswesen, das	– група самопомоги
Selbsthilfegruppe, die	– соціальна служба
Sozialdienst, der, -e	– соціальне забезпечення
Sozialfürsorge, die	– соціальна профілактика
soziale Vorsorge, die	– гуртожиток
Studentenheim, das	– служба пошуку
Suchdienst, der	– служба допомоги хворим із залежністю
Suchtkrankenfürsorge, die	– нести витрати, виплачувати
übernehmen	– домовлятися (про зустріч)
verabreden	– засновувати союз, товариство
Verband gründen	– товариство
Verein, der	– страхування
Versicherung, die	– страхова компанія
versorgen	– забезпечувати, постачати

Vorbeugung, die	–	профілактика
Vorkehrungen, die	–	запобіжні заходи
Wahrung, die	–	зберігання, дотримання
Waisekinder, die	–	діти-сироти
Wohlfahrt, die	–	благодійність
Wohlfahrtsamt, das	–	благодійний заклад
Wohlfahrtspflege, die	–	благодійний догляд
Wohlfahrtsempfänger, der	–	особа, яка отримує благодійну допомогу
Wohlfahrtsmaßnahme, die	–	благодійний захід
Wohnverhältnisse, die	–	житлові умови

Приклади вправ на граматику:

Визначте порядок слів у реченні. Утворіть питальні речення з і без питального слова. Поставте питання до виділених слів.

1. **Der Metzger** verkauft **Lammfleisch**.
2. Der Postbeamte bringt Post auch **am Sonntag**.
3. **Gegen 10 Uhr** bin ich **durch den Park** gegangen.
4. Ich habe **auf meinen Freund fast eine Stunde** gewartet.
5. Ich warte **auf den Bus**.
6. **Der Kindergarten** ist **am Nachmittag** geschlossen.
7. **Dieser Junge** spielt sehr gut Eishockey.
8. Sein Neffe ist **Schlosser** von Beruf.
9. **Mitte Juni** kommt sie zu uns.
10. Jedes Jahr fliegt er **nach Odessa**.
11. Du kannst dieses Lehrbuch **in unserer Bibliothek** bekommen.
12. Deine Enkelin spricht deutsch **perfekt**.

Напишіть дієслова у Präsens:

1. Du (geben) ihm einen guten Rat.
2. (Fahren) du heute aufs Land?
3. Er (nehmen) seine Mappe.
4. Ihr (treffen) Freunde im Institut.
5. Mein Bruder (laufen) gern Ski.
6. Er (sprechen) gut deutsch.
7. (Sehen) du mich?
8. (Lesen) du viel?
9. (Essen) du das Steak oder (nehmen) du das Kotelett?
10. Wolfgang (schlafen) noch.

Поставте допоміжні дієслова у Präsens:

1. Wir (sein) Studenten.
2. (Sein) du traurig?
3. Er (sein) schlau.
4. Ihr (sein) fleißig.
5. Wann (haben) ihr eine Versammlung.
6. Boris (haben) einen schicken Anzug.
7. Wir (haben) kein Geld.
8. Aus nichts (werden) nichts.
9. Deine Töchter (werden) schöner.

10. Du (werden) schnell müde.

Утворить Прäsens від зворотніх дієслів:

1. Der Alte (sich ärgern) darüber zuviel.
2. Wir (sich anziehen) schnell.
3. (Sich interessieren) ihr für die bildende Kunst?
4. (Sich fürchten) du?
5. Ich (sich erkundigen) nach seiner Gesundheit.
6. Meine Eltern (sich erholen) im Süden.

Вставте особовий займенник у відповідному відмінку.

1. Die Lehrerin liest (wir) eine interessante Erzählung.
2. Unsere Eltern haben silberne Hochzeit. Wir gratulieren (sie).
3. Er zeigt (ihr) das Heft der Studentin.
4. Meine Schwester hat die Schule beendet. Ich schenke (sie) Blumen.
5. Der Lehrer kommt zeitig. Die Studenten begrüßen (er).
6. Mein Freund ist heute krank. Ich besuche (er).
7. Das Kind hat heute Geburtstag. Wir schenken (es) ein Spielzeug.
8. Eine Schülerin zeigt (er) ihr Heft.
9. Dieses Buch gehört meinem Bruder. Ich gebe (es) (er). 1
10. Ich und mein Freund machen immer Hausaufgaben zusammen. Er hilft (ich) in Deutsch.

Впишіть відповідний зворотній займенник.

1. 1. Wir beschäftigen ... mit der Hauslektüre.
2. Die Bruder unterscheiden ... durch ihren Charakter.
3. Verspätet ... bitte nicht!
4. Ihr seht ... die Aufführungen dieses Theaters mit großem Interesse an.
5. Ich eigne ... das neue Thema in Mathe an.
6. Dieser Text lasst ... leicht übersetzen.
7. Merkt ... die neue Regel!
8. Notiere ... den Hauptgedanken dieses Textes!
9. Wir bereiten ... auf die Prüfungen vor.
10. Wir erholen ... in einem Ferienheim.
11. Ich nehme ... vor, die Prüfungen gut zu bestehen.
12. Wir treffen ... in der Gasse.
13. Sie bereiten ... auf die Prüfungen vor.
14. Es reist ... im Winter auch nicht schlecht.
15. Du merkst ... meine Worte.

Впишіть означений, неозначений або нульовий артикль.

1. _____ Student schreibt _____ Satz an _____ Tafel.
2. Ich habe zu _____ Hause _____ Computer.
3. Glauben Sie an _____ Gott?
4. Meine Tante hat _____ Deutschen geheiratet.
5. Ich habe _____ Laster. Ich rauche _____ Zigaretten.
6. _____ neue Roman _____ jungen Schriftstellers hat mir gut gefallen.
7. _____ Berlin – ist _____ Hauptstadt Deutschlands.
8. Mein neuer Freund ist _____ Arzt von Beruf.
9. Zum Frühstück trinke ich gewöhnlich _____ Tasse Tee und esse _____ belegte Brötchen mit _____ Wurst und _____ Käse.

10. Ich habe _____ Buch noch nicht gelesen.
11. _____ Kyjiw ist _____ Hauptstadt _____ Ukraine; _____ schöne Kyjiw ist _____ schönste Stadt _____ Landes.
12. In diesem Jahr fahren wir in _____ Schweiz Ski laufen.
13. Ich habe viel über _____ berühmten Schiller gelesen.
14. Ist deine Halskette aus _____ Gold?
15. Ich bin _____ Lehrerin und muss gestehen, dass ich _____ gute Lehrerin bin.
16. _____ heutige Kyjiw kann _____ Touristen viel bieten.
17. _____ offizielle Name von _____ Holland ist _____ Niederlande.
18. Geben Sie mir _____ Kilo _____ Fleisch und _____ Flasche _____ Bier!
19. _____ Allah ist _____ Gott _____ .
20. _____ Student konnte _____ Diplomarbeit nicht verteidigen.

Доповніть, де потрібно, означений чи неозначений артикль у відповідному відмінку.

Otto ist bei ..... Autohändler. ....Autohändler Müller verkauft Autos. Otto möchte ..... Wagen kaufen. ....Wagen interessiert ihn besonders. Er schaut ihn genau an. ....Wagen kostet 1500 Euro. Das ist wirklich billig, denn .....Wagen ist tadellos instand. Otto macht .....Probefahrt. Er ist sehr zufrieden und möchte .....Wagen kaufen. ....Händler verkauft ihn für 1400 Euro.

Впишіть означений, неозначений або нульовий артикль.

Es war einmal ..... König, der hatte ..... Frau, die war ..... schönste auf der Welt und hatte Haare von purem Gold; sie hatten auch..... Tochter miteinander, die war so schön wie ihre Mutter, und ihre Haare waren ebenso golden. Einmal wurde ..... Königin krank, und als sie fühlte, dass sie sterben müsse, rief sie ..... König und bat ihn, er möge nach ihrem Tod niemanden heiraten, der nicht ebenso schön wäre wie sie und ebenso goldene Haare hätte; und nachdem ihr ..... König das versprochen hatte, starb sie. .... König war lange Zeit so betrübt, dass er an keine zweite Frau dachte, endlich aber ermahnten ihn seine Räte, sich wieder zu vermählen: da wurden ..... Botschafter zu allen Prinzessinnen geschickt, aber keine war so schön wie ..... verstorbene Königin, so goldenes Haar war auch gar nicht mehr zu finden auf..... Welt.

Доповніть речення словами в дужках.

1. Wir müssen morgen Abend von (der Flugplatz) abholen. (unsere Eltern)
2. Hat Herr Bolle auf (der Bahnhof) gelassen? (sein Gepäck)
3. Wer kann mir ins Deutsche übersetzen? (der Brief)
4. (Der Polizist) hat mir genau beschrieben. (der Weg zum Bahnhof)
5. Das Reisebüro hat (mein Freund) empfohlen. (eine Mittelmeerreise)
6. Kannst du morgen (mein Bruder) leihen? (dein Fahrrad)
7. Die Versandfirma übersendet regelmäßig (ihre Kunden) (der Warenkatalog).
8. Der Chef hat gestern (seineMitarbeiter) vorgestellt. (die neue Sekretärin)
9. Der Kellner hat (das Essen) gebracht. (die Gäste)
10. Ist es wahr, dass Paul (ein Brilliantring) geschenkt hat? (Erika)
11. Herr Meyer hat (eine Nachricht) hinterlassen. (seine Sekretärin)
12. Der Meister wird (der Gebrauch die Maschine) erklären. (der Lehrling)
13. In dem Märchen steht, dass die Großmutter (eine Geschichte von bosen Hexen) erzählt hat. (ihre Enkelkinder)
14. Gestern hat der Botschafter (eine Note seine Regierung) überreicht. (der Außenminister)

Поставте іменники у форму множини.

1. Diese .....werden immer mit großem Erfolg aufgeführt. (*das Drama*)
2. Man unterscheidet in der deutschen Grammatik drei ..... (*der Deklinationstypus*)
3. Wir haben schon zwei ..... in der Lexik durchgenommen. (*das Thema*)
4. .... unserer Hauptstadt werden mit jedem Jahr schöner. (*der Park*)
5. .... aller Abteilungen versammelten sich beim Direktor. (*der Chef*)
6. In unserer Stadt gibt es viele ..... , ... , ... (*das Museum, das Theater, das Kino*)
7. .... dieses Instituts sind nach der letzten Neuheit der Technik eingerichtet. (*das Laboratorium*)
8. Die Gliedsätze werden von den Hauptsätzen durch ..... abgetrennt. (*das Komma*)
9. .... sind in die Geschichte unserer Heimat eingegangen. (*dieses Datum*)
10. Das deutsche Verb hat 3 ..... und 2 ..... . (*der Modus, das Genus*)
11. Die deutschen ..... werden oft Attributiv gebraucht. (*das Partizip*)
12. Wie viel ..... gibt es im Deutschen? (*der Kasus*)
13. .... hat man schon dem Chef übergeben. (*das Schema*)
14. An der Kreuzung sind schon einige ..... passiert. (*das Unglück*)

Зробіть переклад на німецьку:

студентське життя	монети мого батька	квартира моїх товаришів
автографи відомих співаків	дитина моєї сестри	рукавички дружини
капелюхи чоловіків	пальто лікаря	курсів роботи студентів
супутник Землі	сьогоднішня газета	рішення уряду

Запишіть присвійні займенники у правильному відмінку:

1. Ich liebe (mein) Vater sehr.
2. Er zeigt (sein) Schwester diesen Artikel.
3. Ich danke (mein) Freund für das Geschenk.
4. Der Sohn (dein) Freundes ist Rechtsanwalt.
5. Ich lade (seine) Tochter ins Theater ein.
6. Wir lesen (dein) Artikel.
7. Wir bekommen oft Briefe von (unsere) Freunden.
8. Er trägt (sein) Koffer selbst.
9. Sie muss (ihr) Bruder abholen.
10. Er hilft (seine) Schwester bei der Arbeit.

Впишіть відповідний присвійний займенник.

1. Mein Freund und ... Schwester sind heute bei uns zu Besuch.
2. Ich traf heute unseren Arzt und ... Frau im Theater.
3. Deine Lehrerin und ... Mann fahren nach dem Kaukasus.
4. Diese Schüler und ... Eltern nehmen an der Versammlung teil.
5. Ich und ... Freundin besuchen heute die Bibliothek.
6. Helene und ... Eltern fahren nach Kyjiw.
7. Die Kinder und ... Erzieherin spazieren im Park.
8. Der Trainer und ... Mannschaft trainieren sich beim beliebigen Wetter.
9. Alle Lehrer und ... Schüler nahmen an dieser außerschulischen Maßnahme teil.
10. Ich und ... Geschwister bringen ... Wohnung immer selbst in Ordnung.

Семестр 4. Модуль 1.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

1. abhängig - залежний
2. Arbeitsamt, das – біржа праці

3. arbeitslos – безробітний
5. Angst haben vor (D.) – боятися (когось)
7. clean sein – не приймати більше наркотики (бути чистим)
9. bescheiden – скромний, невибагливий
11. bizarr - дивний
13. auseinander ziehen – роз'їхатися
15. Dosissteigerung, die – збільшення дози
17. dank (D.) – завдяки
19. durchhalten - витримувати
21. Eheberater, der – консультант зі шлюбних пит.
23. entspannend - розслаблюючий
25. geistig zurückgeblieben – розумово відсталий
27. Familienzusammenführung, die – зведення сім'ї
29. finden – знаходити
31. ganztags – цілий день
33. Gefahr, die – небезпека
35. Gefühl, das – почуття
37. geschieden – розлучений
39. halbtags – півдня
41. Hass, der – ненависть
43. heiraten – одружуватися
45. hoffentlich – сподіваюсь
47. injizieren – робити ін'єкцію
49. kiffen – курити анашу
51. landen – прибути, приземлитися
53. ledig – неодружений
55. nicht leiden können – не можна терпіти
57. man trennt sich – розлучаються
59. man streitet sich – сперечаються
61. Stadstreicher, der – вуличний музикант, бродяга, бомж
63. Platte machen – жити на вулиці
65. Respekt füreinander – взаємоповага
67. schlecht gelaunt – у поганому настрої
69. Singles – одинаки
71. sich Sorgen machen (um A., über A.) – хвилюватися, турбуватися, тривожитися (за когось)
73. Penner, der - бомж
75. suchen – шукати
4. Arbeit und Einkommen – праця і прибуток
6. allein erziehende Mutter/Vater – мати-одиначка (батько-одинак)
8. Autoversicherung, die – страхування автомобіля
10. betteln – жебракувати, просити милостиню
12. Cannabis, der - конопля
14. Crack, das – крек (наркотик)
16. Dosierungsanleitung, die – інструкція з дозування
18. Drogensucht, die - наркоманія
20. Ecstasy, das – екстазі (наркотик)
22. eine kinderlose Ehe – шлюб без дітей
24. erwerben - набувати
26. Familienverhältnisse , die – сімейні стосунки
28. fester Arbeitsplatz – постійне робоче місце
30. fit – у гарній формі
32. gebührenfrei - безкоштовний
34. Gefangene, der - в'язень, арештований
36. erworben - набутий
38. Geschlechtsverkehr, der – статевий акт
40. Hanf, der - конопля
42. hassen – ненавидіти
44. herausfordernd - викликаючий
46. die gleichen Interessen – спільні інтереси
48. Job, der – робота
50. klauen - красти
52. lebensgefährlich – небезпечний для життя
54. lösen – рішати, вирішувати
56. man teilt die Hausarbeit – розділяють домашню роботу порівну
58. Nadel, die - голка
60. obdachlos – бездомний
62. pflegebedürftig – той, хто потребує догляду
64. Prävention, die - профілактика
66. Scheidung, die – розлучення
68. sich hassen – ненавидіти
70. Sorge, die – турбота, клопіт, хвилювання
72. Vergewaltigungsopfer, das – жертва насильства
74. Stelle, die – робоче місце
76. süffig – приємний (на смак)

77. Teufelskreis, der – чортове коло	78. Trauschein, der – свідоцтво про шлюб
79. Wünsche und Träume – бажання і мрії	80. streiten (über A.) – сперечатися (про щось)
81. tropfen - капати	82. trösten - утішати
83. Überdosis, die - передозування	84. verdienen – заробляти
85. Sorgenkind, das – важка дитина	86. vergleichen – порівнювати
87. verheiratet – одружений	88. verliebt – закоханий
89. verlobt – заручений	90. will ich ... werden – я хочу стати
91. Wohltätigkeit, die – благодійність, добродійність	92. die Zeit verschwenden – марно витратити
93. stürzen – падати, звалитися с	94. zusammenziehen – з'їхатися
	95. zusammen wohnen – мешкати разом

Приклади вправ на граматику:

Напишіть речення у Perfekt:

1. Die Tochter ... die Mutter nach dem Erlaubnis ... (fragen).
2. Im Garten ... eine Birne ... (wachsen).
3. In den letzten zwei Tagen ... viel Schnee ... (fallen).
4. Der Kranke ... schwer ... (atmen).
5. Die Mutter ... mich ins Geschäft ... (schicken).
6. Warum ... du zu Hause nicht ... (bleiben)?
7. Die Mutter ... dem Sohn die Tabletten ... (geben).
8. Der Direktor ... zur Konferenz ... (fliegen).
9. Nach dieser anstrengenden Arbeit ... er müde (werden).
10. Wann ... der Zug nach Leipzig ... (abfahren).

Використайте правильне допоміжне дієслово:

1. Die Studenten ... an der Konferenz nicht teilgenommen.
2. Mein Urlaub ... am 4 Juli begonnen.
3. Der Junge ... in die Straßenbahn eingestiegen und ... sich ans Fenster gesetzt.
4. Die Kranke ... zum Arzt gegangen.
5. Nur zwei Tage ... bis zur Prüfung geblieben.
6. Wir ... spät erwacht und ... nicht gleich aufgestanden.
7. Ich ... dich sofort erkannt.
8. Er ... das Geld genommen und ... in demselben Augenblick verschwunden.
9. Ich ... ihm in der Pause begegnet und ... ihn herzlich umarmt.
10. Es ... gestern geblitzt und gedonnert.

Перетворіть речення у Futurum:

1. In zwei Monate feiern wir das Neujahr.
2. In drei Wochen schreiben wir eine Kontrollarbeit.
3. Oleh übersetzt einen Text aus dem Deutschen.
4. Ihr stellt Fragen zu diesem Text.
5. Nach der Übersetzung machen die Schüler einige Übungen.
6. Du antwortest auf die Fragen.
7. Nach dem Unterricht gehe ich in den Lesesaal.
8. Morgen fährt Sofija nach Lwiw.

Утворіть 3 форми дієслів, провідмініайте у Imperfekt:

kommen, heißen, stehen, liegen, schwimmen, scheinen, lesen, nehmen.

Поставте дієслово у дужках у відповідну часову форму.

1. Wer ... den Ball in den Fluss? (werfen, Imperfekt)
2. Er ... täglich im Lesesaal (arbeiten, Präsens).
3. Das Haus ... man schnell. (bauen, Imperfekt)
4. Der Vater ... mir ein Buch (schenken, Perfekt)
5. Er ... schnell nach Hause... (gehen, Perfekt)
6. Die Kinder ... am Tisch (sitzen, Imperfekt)
7. Er ... diese Arbeit sehr gut ... (schreiben, Plusquamperfekt)
8. Ich ... meine Frage (wiederholen, Präsens)
9. Er ... bald nach Österreich (fahren, Futurum)
10. Ich ... schon die Hausaufgaben ... (machen, Perfekt).

1. Welches Buch ... du ..? (lesen, Perfekt)
2. Meine Schwester .... nach Kiew fahren (wollen, Präsens)
3. Diese Schule ... man schnell ... (bauen, Imperfekt)
4. Der Zug ... um 16Uhr ... (abfahren, Imperfekt)
5. Er ... mir einen guten Rat (geben, Präsens)
6. Ich ... heute um 10 Uhr ... (aufstehen, Imperfekt)
7. Sie ... alles Nötige ... (haben, Futurum)
8. Dieser Text ... sehr interessant (sein, Präsens)
9. Er ... den Text nicht übersetzen (können, Imperfekt)
10. Die Bibliothek ... in diesem Gebäude (sich befinden, Imperfekt)

1. Der Lehrer (kommen) in die Universität. (Perfekt)
2. Er (lesen) eine Zeitung. (Imperfekt)
3. Du (schreiben) einen Brief. (Futurum)
4. Wir (übersetzen) den Text ohne Wörterbuch. (Imperfekt)
5. Heute (aufstehen) ihr um sieben Uhr. (Perfekt).
6. Ex (fahren) nach Kiew. (Plusquamperfekt)
7. Nachdem ich das Buch (lesen), (zurückbringen) ich es in die Bibliothek. (Imperfekt, Plusquamperfekt).
8. Nachdem sie in eine neue Wohnung (umziehen), (sich sehen) wir selten. (Imperfekt, Plusquamperfekt).
9. Als der Arzt (kommen), (sich beruhigen) der Kranke. (Imperfekt, Plusquamperfekt).
10. Gestern (korrigieren) wir unsere Fehler im Diktat, das wir vor ein paar Tagen (schreiben). (Imperfekt, Plusquamperfekt).

Перекладіть речення на німецьку мову:

1. Михайле, ти йдеш дуже швидко. Йди повільніше!
2. Приходьте (Ви) завтра всі до мене на вечірку!
3. Не забувайте нас і приїжджайте знову влітку!
4. Давайте підемо сьогодні в кіно або в театр!
5. Будьте ласкаві, покажіть мені свій паспорт!
6. Діти, мийте руки і йдіть спати!
7. Підпишіть (Ви), будь ласка, тут!
8. Розбуди мене о 7 годині ранку!
9. Візьми свої бутерброди.
10. Зробіть (Ви) перерву й пообідайте!

Утворіть речення, вживаючи присудок у різних часових формах.

1. zum ersten Mal, in, der Kleine, gestern, der Zoo, ein Elefant, sehen.
2. schenken, die Eltern, zu, ein Fotoapparat, der Sohn, der Geburtstag.
3. von, die ältere Tochter, ein Parfüm, bekommen, der Onkel, als Weihnachtsgeschenk.
4. ich, wollen, gestern, in, meine Kusine, das Theater, oder, das Konzert, einladen, i. aber, der Abend, verbringen, sie, bei, ihre Freundin.

Перекладіть на німецьку мову із займенником „es»:

1. Тепло. 2. Теплішає. 3. Розтає. 4. Холодно. 5. Холоднішає. 6. Іде сніг. 7. Сьогодні прохолодно. 8. На вулиці сиво. 9. Насувається буря, гримить та блискає. 10. Весною часто йде дощ. 11. Особливо добре влітку біля води. 12. В кімнаті світло, але у коридорі темно. 13. Сяє сонце. 14. Зараз 12 година. 15. Як твої справи?

Замініть підмет займенником „man»:

1. Karl hilft dem Freund gern.
2. Die Zuschauer klatschen Beifall.
3. Die Studenten lesen täglich Zeitungen.
4. Der Briefträger bringt uns Briefe.
5. An allen Hochschulen studieren die Studenten Fremdsprachen.
6. Die Jugend treibt gern Sport.
7. Die Menschen besprechen in der Versammlung wichtige Fragen.
8. Wir erholen uns am besten auf der Krym.
9. Interessierst du dich für die bildende Kunst?
10. Wir schreiben, lesen und übersetzen.

Заповніть пропуски відповідними прийменниками, які вживаються з давальним та знахідним відмінком.

a) an	b) über	c) unter	d) zwischen	e) neben
f) auf	g) auf	h) hinter	i) in	j) vor

1. Die Bücher wurden im 10. Jahrhundert (.....) dem Pergament geschrieben.
2. (.....) dieser Straße befindet sich ein Museum.
3. Die Blumen sind dreimal (.....) der Woche zu gießen.
4. Unsere Augen trânten (.....) Kälte.
5. Im Sommer wandern wir (.....) Berg und Tal.
6. Bei „Rot» gehen wir nicht (.....) die Straße.
7. (.....) den Studenten unserer Universität gibt es viele Ausländer.
8. Im Park sind die Hunde (.....) der Leine zu führen.
9. Die Kaufleute verkauften ihre Waren (.....) dem Markt.
10. Die Studenten nahmen (.....) der Konferenz aktiv teil.
11. Das Kind achtete nicht (.....) den Verkehr.
12. (.....) diesem Wald wachsen verschiedene Bäume.
13. Er stellt den Sessel (.....) das Fenster.
14. Sein Auto steht immer (.....) dem Haus.

Заповніть пропуски відповідними прийменниками, які вживаються з давальним відмінком.

a) von	b) außer	c) zu	d) mit	e) nach
f) aus	g) bis	h) seit	i) bei	j) gegenüber

1. Als Franz Schubert 17 Jahre alt war, wurde er Hilfslehrer (.....) seinem Vater.

2. (.....) den Blättern des Eukalyptus macht man Arzneien.
3. Jörg ist (.....) dem Beginn des Schuljahres in der 8A.
4. Der Urwald erstreckte sich (.....) allen Seiten.
5. Der Himmel ist (.....) grauen Wolken bedeckt.
6. (.....) dem Essen muss man das Geschirr spülen.
7. Er wohnt jetzt (.....) seinem Onkel.
8. Thomas ist (.....) der Hauptschule aufs Gymnasium gegangen.
9. Die meisten Häuser waren ursprünglich einstöckig und (.....) Holz gebaut.
10. (.....) einer Woche lebte Arnold (.....) Walter Fürst.
11. Der Vater ist seinem Sohn (.....) immer streng.
12. Der Zug verkehrt täglich (.....) sonntags.
13. (.....) wann sind Sie in Österreich?
14. (.....) Weihnachten fahre ich (.....) meinen Eltern.

Заповніть пропуски відповідними прийменниками, які вживаються з знахідним відмінком.

a) durch	b) ohne	c) entlang	d) pro	e) wider
f) für	g) bis	h) gegen	i) um	

1. Die ganze Straße (.....) sieht man viele moderne Häuser.
2. Wir spazieren im Winter oft (.....) den Wald.
3. Der Unterricht beginnt (.....) 8 Uhr.
4. (.....) zum sechsten Schuljahr war er schon in dieser Klasse.
5. Wolfgang zeigte sehr früh ein besonderes Talent (.....) Musik.
6. Die Putzfrau kommt einmal (.....) Woche.
7. Er hat (.....) Willen zugestimmt.
8. (.....) Geld kann man nicht existieren.
9. Das ist ein Mittel (.....) Kopfschmerzen.
10. (.....) München fahre ich mit dem Auto.
11. Ich schickte den Brief (.....) die Post.
12. Man erwartet (.....) 200 Besucher.
13. Die Erde bewegt sich (.....) die Sonne.
14. Mein Bruder interessiert sich (.....) die Geschichte der Ukraine.

Заповніть пропуски відповідними прийменниками, які вживаються з родовим відмінком.

a) wegen	b) während	c) unweit	d) trotz	e) außerhalb
f) statt/anstatt	g) zwecks	h) mit Hilfe/ mithilfe	i) ungeachtet	j) längs

1. Wir bleiben (.....) des schlechten Wetters zu Hause.
2. An einem Sommertag suchten wir (.....) des Dorfes nach Pilzen.
3. (.....) des Fluges regnete es.
4. (.....) des Zaunes wuchsen viele Blumen.
5. (.....) des Vermögens hinterließ er seiner Familie nur Schulden.
6. Schreiben Sie einen Brief (.....) Zahlungsaufschubs.
7. (.....) des Regens gingen wir spazieren.
8. (.....) meiner Freunde konnte ich meine Firma retten.
9. (.....) meiner Aufforderung nahm er zu diesem Problem nicht Stellung.
10. Mein Garten liegt (.....) der Stadt.
11. (.....) des Unterrichts ist Rauchen verboten.
12. Die Studenten müssen auch (.....) der Unterrichtszeit studieren.

- 13.(.....) der Autobahn wurde ein Lärmschutzwall gebaut.
14.(.....) besserer Koordination wurden die Ministerien zusammengelegt.

Напишіть словами наступні числівники.

13	25	30	104	290
22345	222999	02.07	08.03.2011	im Jahre 1978

Дайте відповіді на запитання.

1. Der wievielte ist heute? – Heute ist der ...
2. Den wievielten haben wir morgen, übermorgen? – Morgen haben wir den ...
3. Wann bist du geboren? – Ich bin am ... geboren.
4. Am wievielten feiern wir den Tag der Unabhängigkeit der Ukraine?
5. Wann beginnt das neue Schuljahr in den Schulen der Ukraine?
6. Wie lang ist die Elbe? (1165 km).
7. Wie groß ist die Fläche der BRD? (356000 km²)
8. Wann wurde Taras Schewtschenko geboren? (9. 3. 1814).
9. Wie viel Meter ist ein Kilometer? (1000 m).
10. Wie hoch ist der höchste Berg der BRD? (1214 m).

Перекладіть речення на німецьку мову.

1. Яке сьогодні число?
2. Сьогодні 7 травня 2011 року.
3. 23 квітня у нас контрольна робота з німецької мови.
4. З 22 по 30 грудня студенти пишуть модульні контрольні роботи.
5. 12 червня – День народження Ольги.
6. Скільки тобі років? – Мені 20 років.
7. 24 серпня – День незалежності України.
8. Канікули починаються 25 січня і тривають два тижні.

Перекладіть речення на німецьку мову.

1. Ми вивчаємо багато цікавих предметів з соціально–політичної сфери в університеті.
2. Кажуть, що студенти–соціальні працівники наполегливо працюють.
3. У нашому місті є декілька вищих навчальних закладів.
4. Де вчиться твоя сестра?
5. Лекції професора Петрова дуже цікаві.
6. Скільки студентів у вашій групі?
7. Деякі студенти нашої групи не склали іспит з історії соціальної роботи.
8. Наші студенти успішно поєднують навчання із соціальним життям.
9. На якому факультеті ви вчитеся?
10. Я впевнена, що добре знаю цей предмет.

Доповніть речення відповідними модальними дієсловами.

1. Wir *möchten* jetzt gern frühstücken. Kommst du bitte? (sollen / möchten / müssen)
2. Mein Mann _____ leider nicht mitkommen. Er hat heute keine Zeit. _____ (durfte / sollte / konnte)
3. Der Chef lässt Ihnen sagen, dass Sie ihr irgendwann anrufen _____. (sollen/wollen/müssen)
4. Sie _____ mich sprechen, hat meine Kollegin gesagt? (konnten/wollten/dürften)
5. _____ ich Ihnen helfen? (Muss / Will / Darf)
6. Du _____ noch deine Hausaufgaben machen. Vergiss das nicht! (kannst / musst / darfst)

Виберіть правильне модальне дієслово.

1. Er suchte seine Brille, aber er ..... sie nicht finden.
a) wollte   b) konnte   c) musste   d) sollte

2. Es tut mir leid, aber du .... noch einmal kommen.
a) müsst   b) magst   c) musst   d) lässt
3. Rudolf, deine Mutter hat angerufen. Du ..... um 7 Uhr zu Hause sein.
a) willst   b) sollst   c) könntst   d) brauchst
4. „Hier ist Parken verboten, fahren Sie bitte weiter, sonst ..... Sie zehn Mark bezahlen“, – sagte ein Polizist zu ihm.
a) müssen   b) dürfen   c) können   d) wollen
5. „Morgen sehe ich Ihren Bekannten, Herr Schulz.“ – „Oh, ... Sie ihn bitte von mir grüßen?“
a) dürfen   b) sollten   c) mussten   d) können
6. Einer der größten Mathematiker aller Zeiten Karl Friedrich Gauß ..... schon mit drei Jahren rechnen.
a) solltet   b) dürft   c) muss   d) konnte
7. „Kannst du mich mit dem Auto abholen?“ – „Das .... ich sehr gerne tun.“
a) darf   b) muss   c) soll   d) will
8. Zuerst .... ich gut Deutsch lernen.
a) könnt   b) muss   c) wolle   d) soll
9. Noch so früh! Dann ..... ich noch etwas bleiben.
a) kann   b) solle   c) mage   d) dürfe

Семестр 5. Модуль 1.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

1. Abrechnungsschein, der – розрахункова картка лікаря	2. Abgabemenge, die – доза відпуску медикаментів
3. Abwehrschwäche, die – слабкість захисної функції організму	4. fördern – підтримувати, сприяти, заохочувати
5. adoptieren – всиновлення	6. alkoholsüchtig – хворий на алкоголізм
7. Angriff, der – напад	8. Anlass, der – привід
9. ansteckend – інфекційний, заражений	10. Aushilfe, die – допомога (на час), підтримка
11. Atemwege, die – дихальні шляхи	12. ausgeglichen - врівноважений
13. aushalten – витримувати, терпіти	14. Armut, die – зубожіння
15. bedürfen – потребувати	16. (sich) das Bein brechen – ламати ногу
17. Befindlichkeit, die - стан	18. behandeln - лікувати
19. Beruhigungstee, der – заспокійливий чай	20. Beratungsstelle, die – консультаційний пункт
21. beraten – консультувати, радити	22. Bestrahlung, die - опромінювання
23. Einnahmenvorschrift, die – правило приймання ліків	24. Betreuer, der – фахівець з соціальних питань
25. Betreuung, die – обслуговування	26. Blut, das – кров
27. Blutabnahme, die – взяття крові	28. Blutdruck, der – кров'яний тиск
29. Blutgefäß, das – кровносна судина	30. Blutung, die - кровотеча
31. Blut verlieren – втрачати кров	32. Demenz, die – спадкове слабоумство
33. dringend - терміновий	34. durchhalten - витримувати

35. Einmalnadel, die – одноразова голка
37. einreiben - втирати
39. empfehlen – радити, пропонувати
41. engagiert – той, хто проявляє посилений інтерес
43. Erbrechen, das - блювота
45. Ernährung, die – харчування
47. entziehen – позбавляти
49. fleischlos – без м'яса
51. freie Wohlfahrtsverbände – благодійні організації
53. Früherkennungsuntersuchung, die – профілактичне обслідування
55. Gehirnerschütterung, die – струс мозку
57. Gewichtsverlust, der – втрата ваги
59. Gewalt, die – насильство, образа
61. Hilfsgütertransport, der – транспортування гуманітарної допомоги
63. Kur, die – лікування, курс лікування
65. Jugendliche, der – підліток
67. Krankengymnast, der – спеціаліст з лікувальної гімнастики
69. Krankenschein, der – лікарняний листок
71. Kreislauf, der - кровообіг
73. Immunschwäche, die – слабкість імунної системи
75. leiden – страждати
77. meinen – думати, гадати, вважати
79. Nebenwirkung, die – побічна дія
81. Notfall, der – випадок, який потребує надання негайної допомоги
83. Patientenaufnahmeblatt, das – листок про прийом пацієнта
85. nikotinsüchtig – нікотинозалежний
87. Patenschaft, die – шефство
89. patientenfeindlich – незручний для пацієнта
91. Patientenüberweisung, die – перевід пацієнта
93. Pflege, die – догляд (за кимось)
95. Pflegeberuf, der – професія, пов'язана з доглядом за хворими
97. Prävention, die - профілактика
99. resigniert – упавший духом
101. Salbe, die - мазь
36. Betäubung, die - знеболення
38. Eintragung, die – внесення, запис
40. empfindlich - чутливий
42. Ess-Störung, die – порушення в прийомі їжі
44. erleiden – терпіти, отримати (травму)
46. „Essen auf Rädern» – «їжа на колесах»
48. Fettsucht, die - ожиріння
50. freiwillig – добровільно
52. alkoholabhängig – залежний від алкоголю
54. Gallenkrankheit, die – захворювання жовчі
56. Heiterkeit, die – веселий настрій, веселощі
58. Heilpraktiker, der – лікар - знахар
60. Hilfeleistung, die – надання допомоги
62. Hospiz, das – будинок для безпритульних
64. Impfstoff, der – склад щеплення, укола
66. karitativ - благодійний
68. Krankenpflege, die – догляд за хворим
70. Krankheitsvorbeugung, die – профілактика захворювання
72. Krücke, die – костур, милиця
74. Laboratoruntersuchung, die – лабораторний аналіз
76. Magersucht, die – залежність від худоби
78. mitfühlend – співчуваючий
80. Notarzt, der – лікар швидкої допомоги
82. Notfallmeldung, die – повідомлення про нещасний випадок
84. Nicht-Raucherzone, die – територія для тих, що не палять
86. Opfer, das – жертва
88. Notlage, die – скрутне становище
90. patientenfreundlich – зручний для пацієнта
92. pflegebedürftig – той, хто потребує догляду
94. Patin, die – жінка - шеф
96. Querschnittlähmung, die – параліч, внаслідок травми спинного мозку
98. Piekser, der - укольчик
100. Rollstuhl, der – крісло-каталка
102. Schüttelfrost, der - остуда

103. schaden – шкодити (комусь)	104. Scham, die – сором, ганьба
105. Schlankheitswahn, der – хворобливе відношення до фігури	106. Sanität, die – догляд за хворими (санітарна служба)
107. Schutzimpfung, die – профілактичне щеплення	108. Suchtstoffe, die – речовини, які викликають залежність
109. sich befassen mit D. – займатися чимось	110. sich kümmern um A. – піклуватися про...
111. Sucht, die - залежність	112. schwanger - вагітна
113. Verrichtung, die – виконання (доручення)	114. teilstationäre Pflege – частково стаціонарний догляд
115. Tinktur, die - настоянка	116. Überdosis, die - передозування
117. überlegen – обдумати	118. Umgang, der - поводження
119. unbekannt – незнайомий	120. Unfall, der – нещасний випадок, аварія
121. unfallsicher – надійний (на випадок якогось нещастя)	122. Unfallversicherung, die – страхування від нещасного випадку
123. ungeboren - ненароджений	124. Unruhezustand, der – стан неспокою
125. unsicher - невпевнений	126. wird untersucht – обстежується
127. Verband, der – пов'язка, перев'язка	128. Verhalten, das – поведінка
129. verlassen – покидати, залишати	130. Verletzung, die – пошкодження
131. Verlust, der - втрата	132. vermeiden – уникати, відхилятися
133. Verprügelung, die – побиття	134. Teenager, der – підліток
135. verteidigen – захищати	136. Verzweiflung, die – відчай
137. Volljährige, der – повнолітній	138. Zäpfchen, das - медикамент
139. zerstreut - розсіяний	140. zittern - тремтіти

Приклади вправ на граматику:

Відкрийте дужки, вживаючи прикметник у відповідному ступені порівняння.

1. Der Sommer dieses Jahres ist ... als der vorigen Jahres. (kalt)
2. Der heutige Tag ist ... als der gestrige. (trübe)
3. Der letzte Donnerschlag schien ... von allen zu sein. (stark)
4. Die Berge des Kaukasus sind ... als die Krimberge. (hoch)
5. Dieser Junge ist ... unter seinen Mitschulern. (groß)
6. Die Tage sind im Winter ... . (kurz)
7. Hatte er Gesundheit gehabt, wurde er diese Krankheit ... überstanden haben. (gut)
8. Wer konnte ... und ... Antwort auf diese Frage geben? (kurz, genau)
9. Du hattest bei der Prufung ... Antwort auf diese Frage geben sollen. (gründlich)
10. Diesmal hat auf mich dieses Theaterstück ... Eindruck gemacht. (groß)

Відкрийте дужки, вживаючи прикметник чи прислівник у відповідному ступені порівняння.

Die ... (groß) Stadt in Sachsen–Anhalt heißt Halle. Diese ... (alt) Stadt liegt an der Saale. Mit fast 300000 Einwohnern ist sie .... (groß) als die Hauptstadt des Bundeslandes, Magdeburg. Hier wurde der ... (berühmt) Komponist Georg Friedrich Händel geboren. Die ... (groß) Universität in Sachsen–Anhalt ist die „Martin–Luther–Universität Halle–Wittenberg“. Sie ist auch die .....(alt) Universität in Sachsen–Anhalt. Zwar ist sie ..... (klein) als die Universitäten in Leipzig oder Berlin, aber doch noch ..... (groß) als viele andere Universitäten und Hochschulen in den .....(neu) Bundesländern. In Halle gibt es auch ..... (viel) Museen, die von .....(zahlreich) Touristen besucht werden.

Провідмініайте словосполучення з прикметником:

der alte Mann, die alte Mühle, das alte Spiel, beide lustigen Artikel, kluger Hund, helles Bier, lange Nacht, verschiedene helle Räume, mein schöner Anzug, unsere schöne Freundin, kein schönes Bild, dieser fleißige Student, neue Zeitschrift, dein neues Kleid, große Augen, schlechtes Wetter, ein kurzer Tag, einige wichtige Probleme, schwere Arbeit, alle ausländischen Gäste.

Поставте прикметники у правильну форму:

1. In einem (groß) Wald gibt es viele (weiß) Pilze.
2. Der Himmel ist mit (grau) Wolken bedeckt.
3. Der Vater gibt dem (klein) Knaben ein (schön) Spielzeug.
4. Die Kinder fahren durch eine (schmal) Straße zu dem (klein) Fluss.
5. Am Bein hat er einen (dick) Gipsverband.
6. Im Zimmer stehen drei (groß) Schränke.
7. Ich muss ihm seine (alt) Zeitschriften zurück bringen.
8. Wir haben auf dieser (lang) Reise viel Interessantes gesehen.

Доповніть наступні речення, використовуючи дієслова в дужках.

1. Das kleine Mädchen lernt... (schreiben, tanzen, singen).
2. Nach der Arbeit ging man in die Kantine ... (essen, eine Tasse Kaffee trinken).
3. Kinder, geht sofort... (schlafen).
4. Helft mir bitte diesen Artikel... (übersetzen).
5. Und das nennen Sie ... (sich erholen).
6. Er lief... (beim Auspacken helfen).
7. Wir blieben hier... (einfach sitzen).

Використайте частку „zu» перед інфінітивом, де це необхідно:

1. Ich freue mich immer, dich im meinem Hause (sehen).
2. Es ist nicht gesund, so viel Zeit am Computer (verbringen).
3. Er blieb noch ein paar Stunden im Büro (arbeiten).
4. Mein größter Wunsch ist, Paris (sehen).
5. Die Mutter lehrt das Kind (gehen).
6. Der Kranke konnte nicht schnell (gehen).
7. Er hat aufgehört (rauchen).
8. Ich bin so glücklich, dich (wiedersehen).
9. Warum gehst du nicht mit uns Fußball (spielen)?
10. Ich verbiete dir, so mit mir (sprechen).
11. Wer half dir das Essen (zubereiten).
12. Der Direktor ließ mich alle Briefe (beantworten).

*Утворіть речення з *im ... zu!**

Beispiel: Er bleibt heute lange in der Bibliothek. Er will dort arbeiten.

Er bleibt heute lange in der Bibliothek , um dort zu arbeiten.

1. Ich fahre zum Bahnhof. Ich muss meine Freundin abholen.
2. Ich wende mich an die Information. Ich will nach der Ankunft des Zuges fragen.
3. Er fährt nach Deutschland. Er will seine Deutschkenntnisse verbessern.
4. Die Touristen machen eine Stadtrundfahrt. Sie wollen die Sehenswürdigkeiten besichtigen.
5. Er will heute nicht ausgehen. Er will fernsehen.
6. Mein Bruder rief seine Freundin an. Er wollte sie ins Konzert einladen.
7. Wir fragten nach der Telefonzelle. Wir wollten anrufen.

Вставьте um, ohne oder statt!

1. Man muss viel arbeiten, ... gute Kenntnisse zu bekommen.
2. ... zu üben, kann man die Aussprache nicht beherrschen.
3. Der Sohn hörte Musik, ... den Aufsatz zu schreiben.
4. Er ging fort, ... die Jacke mitzunehmen.
5. ... auf die Krim zu fahren, haben wir diesen Sommer auf dem Lande verbracht.
6. ... schlafen zu gehen, las er weiter.
7. ... zu denken, antwortete er schnell.
8. ... die Übung richtig zu machen, las ich die Regel noch einmal durch.

Напишіть речення у пасивному стані.

1. Man studiert an unserem Institut viele Fremdsprachen.
2. Man kauft hier verschiedene Arten Stoffe, Wäsche und Kleider.
3. Mit Hilfe der Jugend schuf man in unserer Stadt eine neue Bibliothek.
4. 1781 gründete man in Leipzig das berühmte Gewandhaus.
5. Von 12 bis 13 Uhr isst man im Speisesaal.
6. Sonnabends tanzt man in den Clubhäusern.
7. In der Poliklinik röntgt man das Herz und die Lungen des Kranken sowie misst man ihm die Temperatur.
8. Man empfahl ihm, noch ein paar Tage im Bett zu bleiben.
9. Man bewundert Wollstoffe in vielen Farben.
10. Man sorgt im Betrieb für die Arbeiter.
11. Bei uns isst man Obst und Gemüse besonders gern.

Утворіть речення в пасивному стані, вживаючи при цьому Infinitiv Passiv.

1. Die Mutter muss das kranke Kind pflegen.
2. Man darf hier die Straße nicht überqueren.
3. Der Student konnte die Diplomarbeit nicht verteidigen.
4. Man hat das Gepäck zum Zug tragen müssen.
5. Der Polizist musste das Auto anhalten.
6. Man hat die Menschen auf der Straße befragen können.
7. Peter hat die Reisenden zum Bahnhof bringen sollen.
8. Mein Freund musste mein Auto unbedingt versichern.
9. Man muss die Aufgabe zum Text ins Heft schreiben.
10. Man sollte alle grammatischen Regeln zur nächsten Unterricht wiederholen.
11. Unsere Gäste können die Ausstellung morgen besuchen.

Напишіть речення у Passiv.

1. Der Student hat das Buch ausgeliehen.
2. Alle gratulieren Ihnen herzlich.
3. Meine Freundin rief mich an.
4. Man gehorchte ihm.
5. Sie hat mich ausgelacht.
6. Die Gruppe wird den Gruppenältesten wählen.
7. Die Besucher beobachteten dieses Denkmal.
8. Abends macht man im Klub Musik.
9. Am Abend sieht man fern, liest und hört Musik.
10. Der Lehrer korrigierte den Aufsatz.
11. Sein Wunsch erfüllt man.

12. Das Wörterbuch hatte er sich in der Bibliothek geliehen.

Замініть конструкцію man + модальне дієслово на інфінітив пасив.

Зразок:	<i>Man muss diesen Text übersetzen.</i>	<i>– Dieser Text muss übersetzt werden.</i>
----------------	---	---

1. Man muss diese schwere Prüfung gut ablegen.
2. Man muss diese Übung schriftlich machen .
3. Man soll tausende Kyjiwer rechtzeitig zur Arbeit bringen.
4. Man muss die Versammlung eröffnen.
5. Man muss diese spannende Erzählung lesen.
6. Man kann das Opernglas bei der Platzanweiserin nehmen.
7. Man muss die Ausstellung der altägyptischen Kunst unbedingt besuchen.
8. Man soll die Wörter in Sätzen lernen.

Семестр 6. Модуль 1.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

1. Altenpflegeheim, das – будинок для пристарілих	2. Altenpflege, die – догляд за престарілими людьми
3. Alltag, der – буденне життя	4. Alleinstehende, der, die – одинокий, -ка
5. Altenpfleger, der – медпрацівник по догляду за престарілими	6. Aushilfe, die – допомога (на час), підтримка
7. Aufbereitung, die - приготування	8. aushalten – терпіти, витримувати
9. arbeitsunfähig - непрацездатний	10. betteln – просити милостиню
11. Bedürfnis, das - потреба	12. Befürchtung, die – острах, побоювання
13. Behinderte, der - інвалід	14. Behinderung, die - інвалідність
15. Bekenntnis, das - віросповідання	16. belassen - залишати
17. benachrichtigen - повідомляти	18. beruhigen - заспокоювати
19. Betreuer, der – особа, яка здійснює догляд	20. Betäubungsmittel, das – знеболюючий засіб
21. Betreuen, das - догляд	22. Betäubung, die - знеболення
23. Blutzuckerselbstkontrolle, die – самоконтроль цукру в крові	24. Darreichungsform, die – форма подавання (медикаментів)
25. eine ältere Dame – жінка похилого віку	26. ein jüngerer Herr – немолодий чоловік
27. einreiben - втирати	28. einschätzen - оцінювати
29. Einverständnis, das - згода	30. empfindlich - чутливий
31. gehbehindert – з обмеженою можливістю ходити	32. ermutigen – підбадьорювати, заохочувати
33. Fahrdienst, der – служба транспортування інвалідів	34. Früherkennungsuntersuchung, die – профілактичне обслідування
35. gebührenfrei - безкоштовний	36. gebührenpflichtig - платний
37. Gegenanzeige, die - протипоказання	38. Ermächtigung, die – повноваження
39. geringfügig - незначний	40. Geschirrspülen, das – миття посуду
41. häusliche Pflege, die – догляд на дому	42. Hilfeleistung, die – надання допомоги
43. Hilfsmittel, das – допомога інвалідам із фонду соціального страхування	44. Hilfsbedürftige, der – той, хто потребує допомогу
45. Hilfsarbeiter, der – робітник - помічник	46. Hoffnung haben – мати надію
47. Immunschwäche, die – слабкість імунної системи	48. individuelle Bedürfnisse – індивідуальні потреби
49. Lebenshilfe, die – допомога в життєво – критичній ситуації	50. ohne Zeitgefühl leben – жити без відчуття часу

51. mildern - пом'якшувати	52. Not, die – нужда, злидні, лихо, нещастя
53. Notunterkunft, die – тимчасове житло	54. Leiden, das - страждання
55. Patientenkartei, die – картотека пацієнтів	56. Patientenkarteikarte, die – карточка з картотеки пацієнтів
57. Patientenüberweisung, die – перевід пацієнта	58. Patenschaft, die (über A.) – шефство, опікунство
59. pflegebedürftig – той, хто потребує догляду	60. Rausschmiss, der – звільнення, виписування
61. j-n rausschmeißen – виганяти	62. resigniert – впавший духом
63. Rollstuhl, der – інвалідне крісло	64. Rücksichtnahme, die – повага, такт
65. Sanität, die – догляд за хворими (санітарна служба)	66. seelisch krank (Geisteskranke, der) – психічно хворий
67. schmerzlindernd - болезаспокійливий	68. Schwerstkranke, der - важкохворий
69. Sanitätshaus, das – санітарний будинок	70. Sektenopfer, das – жертва секти
71. Selbstmordgefahr, die – небезпека самогубства	72. seniorenleicht – неважкий для престарілих людей
73. Seniorenrat, der – рада пенсіонерів	74. Sicherheit, die - впевненість
75. Spannungen zu Hause – напружені відносини вдома	76. Umwelt, die – навколишній світ, середовище
77. Tagesheim, das – денний стаціонар	78. umgehen mit – поводитися з
79. Sterbende, der - помираючий	80. unauffällig - непомітний
81. Unfallpatient, der – потерпілий від нещасного випадку	82. Vorsorgeuntersuchung, die – профілактичне обстеження
83. Verarmende, der - зубожілий	84. Versöhnung, die – примирення
85. Verweigerung, die - відмова	86. Untersuchung, die - обстеження
87. Wohlbefinden, das – здоров'я, гарне самопочуття	88. Wohlfahrtspflege, die – благодійний догляд, благодійна допомога
89. zerstreut – розсіяний, неуважний	90. Zuwendung, die – допомога, дотація
91. Zuwendungen machen – робити благодійні внески	92. eine Zuwendung erhalten – одержати допомогу

Приклади вправ на граматику:

Поставте питання до виділених слів.

1. Auf die Krim fahre ich **mit meinem Kollegen**.
2. Er fährt nach München **mit dem Auto**.
3. Diese Übung habe ich **mit einem Bleistift** geschrieben.
4. Lange habe ich **auf den Bus** gewartet.
5. Der Student hat **auf alle Fragen** richtig geantwortet.
6. Bald hat meine Tochter Ferien, sie freut sich sehr **darauf**.
7. Auf dem Postamt habe ich mich **an einen Beamten** gewandt.
8. Mein Sohn schreibt **über seine Prüfungen** an der Hochschule.
9. Der Direktor hat seine Ingenieure **für die Arbeit** gelobt.
10. Wir danken ihm **für das Buch**.
11. Meine Kusine hat mir in ihrem Telegramm **zum Geburtstag** gratuliert.
12. Ich muss meinen Onkel **vom Bahnhof** abholen.
13. Ich interessiere mich **für diese Kunst**.

Утворіть складносурядне речення за допомогою сполучників у дужках:

1. Der Text ist schwer, ich übersetze ihn ohne Wörterbuch (aber).

2. Die Fremdsprache fällt mir schwer. Ich soll fleißig arbeiten (deshalb).
3. Dieser Student antwortet gut. Jener Student antwortet besser (aber).
4. Wir müssen uns auf die Kontrollarbeit gut vorbereiten. Sie wird sehr schwer (denn).
5. Ich soll an der Deutschsprache jeden Tag gut arbeiten. Ich kann in der Prüfung durchfallen (sonst).
6. Mein Freund muss noch in die Bibliothek gehen. Heute braucht er die Bücher (denn).
7. Ich möchte einen Koffer kaufen. Ich möchte eine Reisetasche kaufen (oder).
8. Ich blieb auf dem Bahnsteig stehen. Mein Freund lief zur Auskunft (aber).
9. Mein Bruder verbrachte 3 Tage in Kyjiw. Dann fuhr er nach Odessa (und).
10. Ich fahre zur Universität gewöhnlich mit dem Obus. Heute gehe ich zu Fuß (aber).
11. Der Frühling ist eine schöne Jahreszeit. Der Sommer ist schöner (aber).
12. Er beschäftigt sich mit der Mathematik. Er arbeitet auch auf dem Gebiet der Physik (nicht nur...sondern auch).

Утворіть підрядні додаткові речення:

1. Die Prüfungen haben gezeigt, dass ... (Die Studenten kennen dieses Fach sehr gut).
2. Ich weiß nicht genau, ob ... (Ich habe das Bügeleisen ausgeschaltet).
3. Der Junge lügt, dass ... (Er hat das Fenster nicht zerbrochen.)
4. Er erkundigte sich, ob ... (Der Zug kommt pünktlich).
5. Der Polizist untersucht, ... (Was ist die Ursache für den Unfall?)
6. Kannst du mir sagen, ... (Wie viele Einwohner hat Užhorod?)
7. Erzähl mir, ... (Wann stellst du mich deinen Eltern vor?)
8. Haben Sie nicht gesehen, ... (Wohin habe ich mein Handy gelegt?)
9. Ich weiß nicht, ... (Wo hat er sich in diesem Jahr erholt?)
10. Du willst wissen, ... (Warum hat er dich nicht angerufen?)

Утворіть підрядні речення причини із сполучниками „weil» або „da»:

1. Wir fühlen uns gesund und munter. Wir haben den ganzen Tag im Freien verbringen.
2. Er beherrscht die Sprache gut. Er liest schon deutsche Bücher im Original.
3. Um 7 Uhr verlasse ich schon das Haus. Ich will mich zur Arbeit nicht verspäten.
4. Fritz empfängt kein Stipendium. Er hat die Prüfung in der Physik nicht abgelegt.
5. Das Wetter ist schlecht. Sie kommt heute nicht.
6. Der Winter naht. Die Vögel fliegen in warme Länder.
7. Man soll dieses Kleid nicht bügeln. Es ist aus bügelfreiem Stoff gemacht.
8. Du bereitetest dich auf die Kontrollarbeit fleißig vor. Du schriebst diese Kontrollarbeit gut.
9. Man kann hier noch nicht baden. Das Wasser ist zu kalt.
10. Der Dieb hat ein Auto gestohlen. Er muss ins Gefängnis.

Утворіть підрядні речення часу із сполучниками „wenn» або „als»:

1. Die Uhr schlägt zwölf. Wir machen eine Mittagspause.
2. Die Uhr schlug fünf. Er war schon zu Hause.
3. Das Flugzeug landete auf dem Zentralflughafen. Es war schon Abend.
4. Die Ferien beginnen. Die Studenten fahren nach Hause.
5. Ich wollte mit dir sprechen. Jedes Mal hattest du keine Zeit.
6. Ich war klein. Unsere Familie lebte in einem Dorf.
7. Ich bin krank. Ich wende mich immer an den Arzt.
8. Ich kam ins Theater. Bis zur Vorstellung blieben 15 Minuten.
9. Die Vorstellung war zu Ende. Wir gingen sofort nach Hause.
10. Der Arzt untersucht den Patienten. Er stellt ihm einige Fragen.

Утворіть підрядні речення мети:

1. Ich gehe zum Arzt. Er hilft mir.
2. Ich mache den Oberkörper frei. Der Arzt kann meine Lungen abhören.
3. Der Arzt verschreibt mir eine Arznei. Ich werde gesund.
4. Er hat das Zimmer gestrichen. Seine Frau wird sich freuen.
5. Der Rezeptionist gibt mir das Anmeldeformular. Ich fülle es aus.
6. Otto legt die Wäsche in die Waschmaschine. Die Wäsche soll noch heute trocken werden.
7. Schreibe deutlicher! Ich kann es nicht lesen.
8. Ich bin zum Zahnarzt gekommen. Er soll mir einen Zahn ziehen.
9. Die Mutter macht das Licht aus. Das Kind soll schnell einschlafen.

З'єднайте речення з „damit« або „um...zu«:

1. Ich habe das Essen auf den Herd gestellt. Alles soll warm sein, wenn er zurückkommt.
2. Ich fahre in den Ferien nach Deutschland. Ich möchte mein Deutsch verbessern.
3. Ich gehe zur Post. Ich will einen Einschreibebrief aufgeben.
4. Der Briefträger gibt mir die Marken. Ich frankiere den Brief.
5. Er macht alles, was sie will. Er will kein Klagen hören.
6. Meine Freundin brachte mir ihre Kinder. Ich soll ein paar Stunden auf sie aufpassen.
7. Gib meinem Freund das Wörterbuch! Er übersetzt dieses Wort richtig.
8. Wir lesen viele Bücher. Wir wollen unsere Kenntnisse vertiefen.
9. Sie nimmt ein Taxi. Sie will pünktlich am Bahnhof sein.

Утворіть підрядні означальні речення:

1. Er hat mir ein Buch geschenkt. Das Buch ist sehr interessant.
2. Im Kino läuft jetzt ein Film. Er hat auf uns einen tiefen Eindruck gemacht.
3. Der Zug ist meist leer. Er fährt morgens als erster ab.
4. Die Ausstellung wird viel besucht. Die Ausstellung ist erst vor zwei Tagen eröffnet worden.
5. Während der Reise besuchten wir viele Städte der BRD. Die Reise dauerte drei Wochen.
6. Mein Bruder treibt Wintersport. Ich habe ihm neue Schier geschenkt.
7. Das Kind ist klein. Ich habe ihm ein Spielzeug gekauft.
8. Unsere Mutter hat bald Geburtstag. Wir möchten ihr Blumen schenken.
9. Im Kinotheater läuft der Film. Ich habe ihn schon zweimal gesehen.
10. Die Besucher waren sehr freundlich. Ich wurde ihnen vorgestellt.

Утворіть умовні підрядні речення з „wenn«:

1. Du machst bis morgen diese Arbeit nicht. Der Direktor wird dich entlassen.
2. Rolf hat am Wochenende viel Zeit. Er spielt immer mit seinen Freunden Fußball.
3. Der Zug wird in Lwiw 2 Stunden Aufenthalt haben. Besuche mich!
4. Es ist ruhig in Studentenheim. Ich kann gut arbeiten.
5. Es ist sonnig und warm. Wir können an den Strand gehen.
6. Man probiert Haschisch einmal. Man wird abhängig.
7. Du bist krank. Du sollst zum Arzt gehen.
8. Sie verspäten sich. Sie müssen sich entschuldigen.
9. Du kommst an einem Zeitungskiosk vorbei. Kaufe mir eine Zeitung!
10. Du interessierst dich für die deutsche Sprache. Du sollst deutsche Bücher lesen.

Перетворіть сполучникові умовні підрядні речення у безсполучникові:

1. Wenn du mich wieder betrügst, werde ich mit dir nicht mehr sprechen.
2. Wenn dieses Ehepaar jeden Monat etwas Geld spart, können sie sich in einem Jahr ein Auto kaufen.

3. Wenn der Bus pünktlich ankommt, werden wir den Zug nicht verpassen.
4. Wenn ich morgen Zeit habe, werde ich ein paar Stunden im Internet surfen.
5. Wenn der Bauer sein Brot hat, leidet auch der Städter keine Not.
6. Wenn er sich wieder so schrecklich benimmt, werde ich ihn rausschmeißen.
7. Wenn der Himmel klar ist, können Sie die Berge sehen.
8. Wenn ich mich im Urlaub gut erhole, kann ich mit neuen Kräften arbeiten.

Об'єднайте частини речень з лівої та правої колонок в одне складнопідрядне нереальне умовне речення.

1. Wenn ich mehr Fremdsprachen könnte, a) wenn Sie mich vorher gefragt hätten.
2. Wenn ich mehr Geld mitgenommen hätte, b) hätten wir den Zug sicher erreicht.
3. Ich hätte die Prüfung bestanden, c) wenn es noch Karten gegeben hätte.
4. Das Problem wäre gar nicht entstanden, d) würde ich dich zum Essen einladen.
5. Wenn du nicht so langsam gegangen wärest, e) hätte ich diesen Job bekommen.
6. Ich wäre gern in dieses Konzert gegangen, f) wenn sie mir nicht so schwierige Fragen gestellt hätten .

Доповніть наступні речення словами, поданими в дужках, утворюючи нереальні порівняльні речення.

1. Es sieht so aus, als ob ... (bald regnen).
2. Du siehst so aus, als ob ... (die ganze Nacht nicht geschlafen)
3. Es sieht so aus, als ob ... (wir müssen die Grammatik wiederholen)
4. Sie sieht so aus, als ob ... (abgenommen haben)
5. Die Kleine sieht so aus, als ob ... (krank sein)
6. Du siehst so aus, als ob ... (müde sein)

Семестр 7. Модуль 1.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

1. die Absache der Kommunikation verursachen – спричинити відмову спілкуватися 3. ästhetische Bedürfnisse des Menschen – естетичні потреби людини 5. beschränkte Möglichkeiten in ... haben – мати обмежені можливості в чомусь 7. geborene Eigenschaft – вроджена властивість 9. Drogenmissbrauch, der – зловживання наркотиками 11. die Initiative ergreifen – взяти ініціативу в свої руки 13. Informationsübertragung, -verarbeitung, -umfang – передача, переробка та обсяг інформації 15. die Gedanken verständlich formulieren – формулювати думки зрозуміло 17. ein Gespräch scharf einstellen – фокусувати розмову	2. einen zielbewussten Einfluss auf j-n. ausüben – цілеспрямовано впливати на когось 4. eine Information auffassen – сприймати інформацію 6. die Besonderheiten der Wahrnehmung – особливості сприйняття 8. der Broker von Sozialdienstleistungen – брокер соціальних послуг 10. Eigenhilfegruppe, die – групи самопомоги 12. sich erinnern / sich (D.) ins Gedächtnis (zurück)rufen – пригадувати 14. in die Erlebnisse einer anderen Person durchdringen – проникнути в переживання іншої особи 16. gegenseitige Verständigung – взаємопорозуміння 18. sich (D.) das Herz erleichtern – «відвести душу»

19. haften für Akk. – нести відповідальність за щось
21. hartnäckig handeln – діяти наполегливо
23. Erzieher, der – наставник
25. sich im Rahmen halten – в рамках
27. barmen – «поплакатись в жилетку»
29. j-n beruhigen – заспокоювати когось
31. sich äußern – висловлюватися
33. eine Information bearbeiten – обробляти (декодувати) інформацію
35. eine Information vergleichen – співвідносити інформацію
37. Intervention, die – втручання
39. der audio-verbale Kanal – аудіо-вербальний канал
41. j-m lästig und stereotyp sein – бути надокучливим і стереотипним
43. einen Klienten abschrecken – відлякати клієнта
45. rielle Probleme eines Klienten hinter „der Maske« sehen – бачити справжні проблеми клієнта за їхніми «масками»
47. Koordinator, der – координатор
49. sich nach einem Logik richten – керуватися лише однією логікою
51. das Merkmal des zurückhaltenden Charakters und Misstrauens – ознака стриманного характеру та недовіри
53. die Mittel des Reflexhörens – засоби рефлексивного слухання
55. offenbar negatives Verhalten demonstrieren – демонструвати відкрито негативне ставлення
57. die Pausen im Sprechen anfüllen – наповнювати паузи в мовленні
59. j-m versichern – запевнити
61. eine Zurückgezogenheit hervorrufen (erregen) – викликати відчуження
63. Rückverbindung, die – зворотній зв'язок
65. Selbst- / gegenseitige Stimulierung – само- та взаємне стимулювання
67. soziale Wandel – соціальна поведінка, соціальні зміни
69. Rechtsanwalt, der – адвокат
20. sich halten an Akk. / befolgen – дотримуватись
22. emotional reagieren – реагувати емоційно
24. bezweifeln – піддавати сумніву
26. gestikulieren – жестикулювати
28. sich bemühen / versuchen – намагатися
30. Berater, der – консультант
32. Analytiker, der – аналітик
34. eine Information interpretieren – інтерпретувати інформацію
36. Erkenntnisprozess, der – процес пізнання
38. Erforscher, der – дослідник
40. der gehör-wörtliche Kanal – слухо-словесний канал
42. Kausalattribution, die – каузальна атрибуція
44. einen Klienten beobachten – спостерігати за клієнтом
46. der schnellen Kontaktaufnahme fördern – сприяти швидкому встановленню контактів
48. der visuelle Kanal – зоровий канал
50. die Machtsorgane und der Staatsaufbau – органи влади та державні структури
52. die Mittel der Informationsübertragung – засоби передачі інформації
54. die Nachlässigkeit des Sprechens – недбалість мовлення
56. persönliches Verständnis oder Missverständnis demonstrieren – демонструвати власне розуміння чи нерозуміння
58. einen Person erniedrigen – принижувати особу
60. Pfleger, der – доглядальник
62. einen Klienten zu D. ... heranziehen – залучати клієнта до ...
64. nötige Schritte tun – робити необхідні кроки
66. sozialen Problemen vorbeugen – попереджувати соціальні проблеми
68. Sozialhilfeempfänger, der – той, хто отримує соціальну допомогу
70. Zurückgezogenheit, die – відчуженість

71. Sozialreflektion, die – соціальна рефлексія	72. Sozialversicherung, die – соціальне страхування
73. sich an Stelle anderer Person versetzen – поставити себе на місце іншої особи	74. sich in Verbindung setzen mit D. – встановлювати контакт з кимось
75. taktvoll sein – бути тактовним	76. Tanztherapie, die – танцювальна терапія
77. vertrauensvolle und spannungslose Verhältnisse – довірливі та ненапружені стосунки	78. der Trainer / der Lehrer der sozialen Fertigkeiten – тренер/ вчитель соціальних навичок
79. eine Vermutung haben – мати припущення	80. „trockene« Vernunft – «суха» розсудливість
81. verhandeln – вести переговори	82. Training, das – тренінг
83. das Vertrauen und die Vertraulichkeit der Menschen erwecken – викликати довіру та конфіденційність людей	84. der Verteidiger von Rechten und Interessen des Klienten – захисник прав та інтересів клієнта
85. die Ohren anstrengen – напружувати вуха	86. vertrauensvolle Atmosphäre – довірлива атмосфера
87. therapeutisch – терапевтичний	88. voraussehen – передбачати
89. Wahrnehmungsprozess, der – процес перцепції/ сприйняття	90. sein wahres Gesicht zeigen / j-m seine Seele öffnen – розкриватися
91. zielgerichtete Tätigkeit – цілеспрямована діяльність	92. in die Zone intervenieren – втручатись у зону

Приклади вправ на граматику:

Доповніть речення відповідними модальними дієсловами.

- Musst du heute Abend arbeiten oder _____ du mit uns essen gehen? – Ich _____ heute leider arbeiten. Aber vielleicht _____ wir am Wochenende etwas zusammen unternehmen.
- _____ Sie Französisch? – Nein, aber ich _____ es auf jeden Fall lernen.
- Frag doch mal deine Eltern, ob du mit uns ins Kino _____. – Ich _____ bestimmt nicht. Sie haben schon gesagt, dass ich heute Abend zu Hause bleiben _____.
- _____ ich Ihnen ein Glas Wein anbieten? – Nein danke, ich _____ lieber ein Mineralwasser.
- Das Flugzeug hat Verspätung. Wir _____ noch eine Stunde warten. – Dann _____ wir doch in die Bar gehen und dort warten.
- So, wir sind fertig. Sie _____ jetzt nach Hause gehen. – Danke, aber ich _____ gern noch ein bisschen hier bleiben.

Перекладіть речення на українську мову.

- Das lässt sich leicht machen.
- Er scheint sehr krank zu sein.
- Diese Episode lässt sich schlecht beschreiben.
- Ich glaube seine Stimme zu hören.
- Lassen Sie mich in Ruhe!
- Es scheint dunkel zu werden.
- Er braucht die Arznei nicht mehr einzunehmen.
- Das neue Computerprogramm lässt sich leicht lernen.
- Er pflegt sehr früh aufzustehen.
- Der Student glaubt diesen Text richtig zu übersetzen.

Доповніть речення. Зверніть увагу на керування дієслів.

- Ich beziehe mich ..... Ihr ..... Brief vom 7. August.
- Erinnern Sie sich noch ..... unser ..... letzt..... Reise nach Österreich?
- .....welch..... Firma arbeiten Sie?
- Ich bin .....d .....Firma Müller & Sohn tätig.
- Ich habe.....ein .....neu..... Werbestudio in Berlin gehört.
- Können wir etwas ..... Ihr..... letzt..... Stellung erfahren?

7. Haben Sie sich ..... Ihr .....letzt ..... Chef gut verstanden?
8. Wer nimmt ..... d ..... nächst.....Sportveranstaltung teil?
9. Die Firma hat ihm...sein...letzt ... Bewerbung geantwortet.
10. Robert hat sich .... eine neu ... Arbeitsstelle beworben.
11. Ich interessiere mich schon lange ..d ... .Mathematik.
12. Ich warte ..... d .... Brief von meiner Schulfreundin.
13. Die Tochter kümmert sich .. ihr .....krank ... Mutter.
14. In diesem Text handelt es sich.... ein .....berühmt ...Polarforscher.

Об'єднайте прості речення у складнопідрядне речення часу.

1. Die Mutter kocht; der Vater repariert das Auto.
2. Der Bruder macht alle schriftlichen Hausaufgaben in Deutsch; ich übersetze den Text.
3. Helga deckt den Tisch; Claudia macht das Essen warm.
4. Die Mutter räumt den Tisch ab; ich wasche schnell das Geschirr ab.
5. Die Kinder spielen im Garten; die Mutter bringt die Wohnung in Ordnung.
6. Ich habe die Arbeit gemacht; ich fühle mich müde aber zufrieden.
7. Das Wetter ist schön; wir gehen spazieren.
8. Mein Freund war im September krank; er blieb drei Wochen im Krankenhaus.
9. Ich habe den Brief von meinen Eltern bekommen; ich bin wieder ruhig.
10. Wir besuchten die Ausstellung; wir sahen mit Interesse die Bilder von ukrainischen Malern an.

Семестр 8. Модуль 1.

Приклади активного словника з лексичного матеріалу:

1. abbüßen – відбувати (покарання)	2. abstimmen - погоджувати
3. zuhören – слухати когось	4. zurechtkommen – справитися з чимось
5. Aufenthaltsgenehmigung, die – дозвіл на проживання	6. befähigen (zu D.) – давати можливість, навчати (когось чомусь)
7. beachten – звертати увагу	8. Aussiedler, der - переселенець
9. belassen – залишати (як було)	10. Verständnis, das - розуміння
11. beraten – радити; давати пораду, консультацію	12. mit j–m Beziehungen unterhalten – підтримувати з ким-небудь стосунки
13. beruhigen - заспокоювати	14. Beschwerde, die - скарга
15. bereichern – збагачувати	16. durchhalten - витримувати
17. durchsetzen - наполягати	18. einschätzen - оцінювати
19. ermutigen – заохочувати, підбадьорювати	20. Flüchtlingsdienst, der – служба допомоги біженцям
21. flüchten - тікати	22. Flüchtling, der - біженець
23. fliehen - тікати	24. fördern – сприяти, розвивати
25. Freiheitsstrafe, die – покарання, пов'язане з позбавленням волі	26. individuelle Behandlung – індивідуальний підхід
27. Gefangene, der – полонений, ув'язнений	28. Gefängnis, das – тюрма
29. Gegenanzeige, die - протипоказання	30. Gerechtigkeit, die - справедливість
31. 31. Freiwillige, der - доброволець	32. Klamotte, die – мотлох, лахміття
33. etwas klauen (stehlen) – щось красти	34. konsumieren – споживати
35. mittragen – сприяти, допомагати переносити неприємності	36. Schweigepflicht, die – обов'язок збереження таємниці, нерозголошення
37. Linderung, die – полегшення стану	38. Probleme lösen – вирішувати проблеми
39. Rückfallgefahr, die – можливість знову	40. Menschenrechte und soziale Gerechtigkeit

стати залежним від наркотиків, небезпека рецидиву	verteidigen – захищати права людей і соціальну справедливість
41. Selbstbewusstsein, das – впевненість в собі	42. sich beziehen auf – стосуватися (когось, чогось); відноситись до ...
43. sich wohl fühlen – почуватися здоровим	44. Suchdienst, der – служба пошуку
45. Standort, der – місце знаходження	46. Strafgefängnis, der - засуджений
47. Suchtberatung, die – консультаційний пункт для наркоманів	48. ständig nach einer Unterkunft suchen – постійно шукати притулок
49. Telefonseelsorge, die – служба надання допомоги по телефону	50. übernehmen – нести витрати, виплачувати
51. überlegen - подумати	52. trösten - утішати
53. unterstützen – підтримувати	54. verabreden - домовлятися
55. Vergewaltigungsopfer, das – жертва насильства	56. benachrichtigen – повідомляти, сповіщати
57. Warnhinweis, der – попереджуюча вказівка	58. Winterdienst, der – зимова служба (напр.. прибирання снігу)
59. Bewährungshelfer, der – особа, яка слідкує за поведінкою умовно засудженого під час випробувального строку	60. Dorfhelfer, der – працівник соц.служби, який допомагає жителям села вирішувати соц. пит.
	61. zuwenden sich – звертатися до когось

Приклади вправ на граматику:

*Утворіть умовні підрядні з **wenn**. Трансформуйте їх у безсполучникові.*

1. Du kannst diesen Text selbst nicht übersetzen. Deine Freundin hilft dir.
2. Er spricht deutlich. Ich verstehe ihn.
3. Wir nehmen ein Taxi. Wir verspäten uns nicht.
4. Deine Frau muss eine Kur machen. Dieser Kurort ist am besten.
5. Er kommt zu mir. Ich helfe ihm.
6. Du willst an dieser Reise auch teilnehmen. Du musst das im Voraus sagen.
7. Das Wetter ist schön. Wir fahren ins Grüne.
8. Du hast Zeit. Wir gehen spazieren.
9. Der Schüler lernt fleißig. Er bekommt gute Note.
10. Du hast nichts dagegen. Ich komme zu dir am Abend.

*Виберіть: **hätte** – **wäre** – **würde**:*

1. Wenn mir das jemand erzählen ..., ... ich es nicht glauben.
2. Wenn Britta gewusst ..., dass Trampen so schwierig ist, ... sie mit der Bahn gefahren.
3. Wenn sie nicht so viel trainieren ..., ... sie auch nicht die Besten.
4. Wenn deine Eltern beim Zirkus ..., ... du alle Tiere kennen.
5. Wenn Helga nicht so viel geübt ..., ... sie auch nicht so gut.
6. Wenn ich Geld ..., ... ich mir ein Auto kaufen.

Викресліть неправильну форму дієслова:

1. Heute früh *hätte* / *wäre* ich fast den Bus versäumt.
2. Ich *hätte* / *wäre* beinahe zu spät in die Arbeit gekommen.
3. Auf der Rolltreppe *hätte* / *wäre* ich fast gestürzt.
4. Und dann *hätte* / *wäre* ich beinahe dem Chef in die Arme gelaufen.
5. Meine Kollegin und ich *hätten* / *wären* fast eine Warenlieferung übersehen.
6. Nach der Mittagspause *hätte* / *wäre* ich beinahe eingeschlafen.

7. Meine Kollegin und ich *hätten / wären* fast mit einem Kunden gestritten.
8. Der Kunde *hätte / wäre* sich beinahe beim Chef beschwert.
9. Die Kinder einer Kundin *hätten / wären* fast die Dekoration kaputt gemacht.
10. Ich war so genervt, dass ich beinahe gekündigt *hätte / wäre*.
11. Heute *hätte / wäre* ich wirklich beinahe verrückt geworden.

Складіть з двох простих речень підрядне речення часу.

1. Sie ist zu mir gezogen. Ich habe keine Ruhe mehr. (seitdem)
2. Ich bestelle das Essen. Ich studiere die Speisekarte. (bevor)
3. Der Prozess dauerte an. Das Gericht tagte jeden Tag. (solange)
4. Helga, wir fahren. Du bist fertig. (sobald)
5. Heinz ist immer im Geldnot. Er spielt Roulette. (seitdem)
6. An diesem Abend unterhielten wir uns. Es wurde ganz spät. (bis)
7. Der Arzt untersuchte mich. Die Krankenschwester schrieb mir ein Rezept aus. (während)
8. Er hat geheiratet. Er hat eine große Wohnung gekauft. (bevor)
9. Ich trinke meinen Kaffee. Ich blättere die Zeitung durch. (während)
10. Wir mussten lange klopfen. Sie öffnete die Tür. (bis)

III. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Час, відведений для самостійної роботи студента, в роботу викладача не обліковується. Зміст самостійної роботи по кожній навчальній дисципліні визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Самостійна робота студентів є основною формою навчальної позааудиторної роботи студента, основним засобом оволодіння навчальним матеріалом без безпосередньої участі викладача.

Метою самостійної роботи є засвоєння студентами навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації, здатного до креативного мислення, вільного орієнтування в інформаційному просторі та прийняття важливих самостійних рішень у нестандартних професійних ситуаціях.

Види самостійної роботи:

- Самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять;
- Пошуково-аналітична робота;
- Науково-дослідна робота;
- Набуття практичних навичок під час проходження мовних практик і стажування.

Розвиток у студентів навичок самостійної роботи передбачає виконання домашніх завдань (читання, переклад та переказ тексту, лексико-граматичні вправи, письмовий переклад, підготовка повідомлень тощо), контрольних і самостійних робіт, а також тестових завдань, індивідуальне прослуховування аудіокaset, перегляд відеоматеріалів.

Особливо велика увага в самостійній роботі приділяється підготовці усних повідомлень, діалогів та монологів німецькою мовою, самостійному вивченню окремих питань тем курсу, огляду рекомендованої літератури німецькою мовою, перекладу з німецької на українську та з української на німецьку мову.

**Карта самостійної роботи студентів з дисципліни
«Професійне ділове іномовне спілкування (німецька мова)»**

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності
1. Обов'язкові види СРС		
1.1. Підготовка до практичних занять	Систематично, відповідно розкладу аудиторних занять	Перевірка правильності виконання домашніх завдань. Оцінка активності і роботи студента протягом заняття, оцінка рівня сформованості комунікативних компетенцій.
1.2. Підготовка презентації, усної теми за змістовим модулем	Передостаннє заняття відповідного змістового модуля	Перевірка якості підготовки презентації (зміст, структура і логіка, правильність мовлення)
1.3. Написання есе (резюме, особистого листа)	Останнє заняття відповідного змістового модуля	Перевірка навичок письма
1.4. Підготовка позааудиторного читання. Переклад та переказ текстів	Передостаннє і останнє заняття змістового модуля	Перевірка правильності перекладу текстів, розуміння прочитаного та засвоєння лексичного матеріалу
1.5. Виконання тестових завдань для самостійної роботи	Протягом відповідного змістового модуля	Перевірка наявності записів і правильності виконання завдань
1.6. Підготовка презентації або написання есе за темами, що винесені для самостійного опрацювання	Протягом відповідного змістового модуля	Перевірка правильності виконання завдань
2. Вибіркові види СРС		
2.1. Участь в науково-дослідному студентському клубі	Протягом семестру	Захист виконаних завдань.
2.2. Участь у конкурсах на кращого знавця іноземної мови	Протягом семестру	Захист виконаних завдань у рамках конкурсів
2.3. Участь у конкурсах наукових студентських робіт	Протягом семестру	Підготовка роботи для участі в конкурсі наукових студентських робіт
2.4. Участь у наукових студентських конференціях	Протягом семестру	Підготовка тез для участі в студентській науковій конференції. Виступ з доповіддю на конференції
2.5. Участь у роботі семінарів, що проводяться з носіями мови	Відповідно до графіка	Відвідування та активна участь у роботі семінарів
2.6. Консультації з носіями мови	Відповідно до графіка	Підготовка до консультації та активна участь у дискусії

ТИПОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

1. Übersetzen Sie den Text.

Die Sozialversicherung existiert in Deutschland seit 1883 und umfasst: die Krankenversicherung, die Unfall- und die Invalidenversicherung. Zur Sozialversicherung bei der Krankenkasse sind alle Bürger bis zu einer bestimmten Einkommensgrenze verpflichtet. Alle anderen können zur privaten Krankenversicherung gehen. Die Beiträge werden je zur Hälfte von den Versicherten und von den Arbeitgebern aufgebracht. Durchschnittlich sind es 12,5% des Bruttoeinkommens. Die Krankenversicherung besteht aus: Krankenhilfe, Mutterschaftshilfe, Sterbegeld, Familienhilfe u. a. Bis zu 6 Wochen bekommt jeder Arbeitnehmer im Krankheitsfall seinen Lohn oder sein Gehalt vom Arbeitgeber. Danach zahlen die Krankenkassen bis zu 78 Wochen lang das Krankengeld, etwa 80% des Lohnes. Die Mutterschaftshilfe umfasst die bezahlte Mutterschutzfrist 6 Wochen vor der Geburt und 2 Monate danach u.a. Zur Familienhilfe gehört das Krankengeld bei Krankheit des Kindes und Hilfe im Fall des Todes eines Familienangehörigen. Es gibt auch andere Leistungen: das Erziehungsgeld (600,-EU monatlich in den 6 Monaten des Lebensjahres des Kindes), den Erziehungsurlaub für jedes Kind (max. 3 Jahre), während dessen die Eltern nicht gekündigt werden dürfen. Außerdem erhält jede Familie das Kindergeld für jedes Kind bis zu 16 Jahren, bei Schul- und Berufsausbildung bis zu 27 Jahren. Das Kindergeld beträgt monatlich mindestens 70,-EU (das 1. Kind) 130,-EU (das 2. Kind), 220,-EU (das 3. Kind) und für jedes weitere Kind 240,-EU.

2. Stellen Sie 3 Fragen zum Text.

3. Übersetzen Sie folgende Wörter ins Deutsche.

соціальна робота, соціальний працівник, соціальні реформи, соціальний захист, соціальні експерти, благодійні організації, безоплатне лікування, бездомні, грошова допомога інвалідам, грошові виплати по безробіттю.

4. Suchen Sie entsprechende Äquivalente.

1. clean sein	a) die Möglichkeit, dass man wieder drogenabhängig wird
2. Platte machen	b) aus dem Haus vertreiben
3. die Rückfallgefahr	c) keine Droge mehr nehmen
4. j-n rausschmeißen	d) ohne Wohnung sein
5. obdachlos sein	e) auf der Straße leben

5. Ergänzen Sie die Sätze.

taubstumm, nikotinsüchtig, taub, blind, stumm

1. Ein Mensch, der nicht sehen kann, ist....
2. Ein Mensch, der nicht hören kann, ist....
3. Ein Mensch, der nicht sprechen kann, ist...
4. Ein Mensch, der nicht hören und nicht sprechen kann, ist....
5. Meine Freundin raucht viel. Sie ist ....

6. Bilden Sie die Sätze aus den angegebenen Wortverbindungen.

nach einer Unterkunft suchen, Hoffnung haben, Zuwendungen machen, zur Verfügung stehen, pflegerische Hilfe benötigen

7. Machen Sie Einkäufe in einem Sanitätshaus. Lassen Sie sich beraten. Sie möchten z. B. einen Rollstuhl für Ihre 85-Jährige Nachbarin kaufen.

Варіант 2

1. Übersetzen Sie den Text.

Alkohol, Rauschdrogen, Tabletten — dass diese Stoffe abhängig machen können, weiß jeder. Aber immer wieder erfahren wir von neuen Süchten: Magersucht, Ess-Brechsucht, Spielsucht, Kaufsucht, Computersucht, Fernsehsucht, Beziehungssucht. Was ist aber Sucht eigentlich? Mit oder ohne Stoff, eins haben alle zwanghaften Verhaltensweisen gemeinsam: das nicht mehr steuerbare Verlangen, einen bestimmten Erlebniszustand immer wieder herzustellen, auch wenn dabei Beruf, Familie und Gesundheit zerstört werden. Aber warum gehen Menschen so selbstzerstörerisch mit sich um? Zu strenge, aber auch zu verwöhnende Erziehung, das Vorbild suchtkranker Angehöriger, nicht realisierbare Machtbedürfnisse, unwirtliche Lebensräume, Leistungsorientierung, ein Überangebot an Suchtstoffen, ererbte Veranlagungen — alles kann eine Rolle spielen. Sicher scheint zu sein, dass zum Abgleiten in die Sucht mehrere Faktoren notwendig sind. Alle Kulturen und Epochen haben sich von Zeit zu Zeit ein Ausflippen erlaubt, beim Tanz oder mit Drogen. Der Rausch gehörte zu den Ritualen und war damit kontrollierbar. Danach konnte das Leben mit seinen kleinen und großen Pflichten normal weitergehen. Der Süchtige dagegen findet noch mehr in den Alltag zurück, der ihm ohnehin zu banal und belastend ist. Seine Droge, ob es sich dabei um eine chemische Substanz handelt oder nicht, ist für ihn zum Lebensinhalt geworden. Unbewusst schirmt er sich ab, wenn die Anforderungen ihm zu groß erscheinen. Daher ist es kein Wunder, dass Menschen gerade in schwierigen Situationen — etwa in der Pubertät, in beruflichen Krisen oder bei einer Trennung — auffällig werden.

2. Stellen Sie 3 Fragen zum Text.

3. Übersetzen Sie folgende Wörter ins Deutsche.

полігамія, шлюб, многоженство, насильство у сім'ї, розлучені, фізичне насильство, неповні сім'ї, вдова, сексуальне насильство, вдівець.

4. Suchen Sie entsprechende Äquivalente.

1. der Bewährungshelfer	a) hilft beim Kontakt mit Schwerhörigen
2. der Altenpfleger	b) betreut Patienten, die auf dem Land leben
3. der Gebärdensprachdolmetscher	c) bemüht sich um Menschen, die auf der Straße leben
4. der Gemeindefürsorger	d) kümmert sich um Menschen, die aus dem Gefängnis entlassen werden
5. der Streetworker	e) arbeitet in Seniorenzentren

5. Ergänzen Sie die Sätze.

entwickeln, beziehen, bereichern, fördern, befähigen.

„Soziale Arbeit ist eine Profession, die sozialen Wandel, Problemlösungen in menschlichen Beziehungen sowie die Ermächtigung und Befreiung von Menschen..., um ihr Wohlbefinden zu verbessern«. Soziale Arbeit ..... sich ihren vielen Formen auf die Beziehungen zwischen Menschen und ihrer Umwelt. Ihr Ziel ist, die Menschen zu ..., ihr volles Potenzial zu ..., ihr Leben zu ... und sozialen Dysfunktionen vorzubeugen.

6. Bilden Sie die Sätze aus den angegebenen Wortverbindungen.

keine Zukunft sehen, Alkoholiker sein, kein Geld haben, ständig nach einer Unterkunft suchen, schlaflos sein

7. Sie machen wie jeden Freitag einen Besuch bei Frau Meyer, die noch recht rüstig und fit ist. Frau Meyer ist Witwe und lebt allein in ihrer Wohnung. Oft fühlt sie sich sehr allein, und deshalb freut sie sich immer auf Ihren Besuch. Heute ist der Veranstaltungskalender für Senioren für Oktober gekommen. Überlegen Sie zusammen, was Frau Meyer tun könnte.

Варіант 3

1. Übersetzen Sie den Text.

Küche, Kinder, Karriere. Na klar doch! Ich will alles. Aber alles zu seiner Zeit. Das ist die neue Strategie vieler junger Frauen von heute. Das Problem der Gleichberechtigung hat seine Aktualität nicht verloren. Hier sind einige Stichpunkte zu diesem Problem in Deutschland.

- a. In Deutschland leben fast 3 Millionen mehr Frauen als Männer.
- b. Frauen werden rascher arbeitslos, sie finden weniger schnell wieder eine neue Arbeitsstelle.
- c. Seit 1918 haben Frauen in Deutschland das aktive und passive Wahlrecht.
- d. „Männer und Frauen sind gleichberechtigt« – steht im Grundgesetz der Bundesrepublik.
- e. Die durchschnittlichen Löhne von männlichen Arbeitern und Angestellten liegen deutlich über denen der weiblichen.
- f. Seit 1980 gilt das „Gesetz über die Gleichbehandlung von Männern und Frauen am Arbeitsplatz«. Es verbietet Diskriminierungen aufgrund des Geschlechts in der Arbeitswelt.
- g. Für Mädchen werden weniger Lehrstellen angeboten.
- h. Knapp die Hälfte aller Abiturienten in den 90er Jahren sind Frauen. Über 40% aller Studierenden sind weiblichen Geschlechts.
- i. 55% der Frauen zwischen 16 und 65 sind heute in Deutschland berufstätig.
- j. Das Arbeitsrecht enthält spezielle Schutzvorschriften für Schwangere und Regelungen für körperliche Arbeit.

2. Stellen Sie 3 Fragen zum Text.

3. Übersetzen Sie folgende Wörter ins Deutsche.

люди пожилого віку, тривалість життя, народжуваність, втрата близької людини, будинок для людей пожилого віку, національна служба охорони здоров'я, допомога по дому, погане здоров'я, демографічні зміни.

4. Suchen Sie entsprechende Äquivalente.

1. Behinderter	a) Gefangener, der wegen einer Straftat eine Freiheitsstrafe abbüßt.
2. Asylant	b) jemand, der flüchtet oder geflüchtet ist.
3. Strafgefangener	c) jemand, dessen geistiger oder körperlicher Zustand geschädigt ist.
4. Suchtkranker	d) jemand, der sich aus politischen Gründen in einem Staat um Asyl beworben hat.
5. Flüchtling	e) jemand, der krankhaft nach Alkohol, Medikamenten oder Rauschgift verlangt.

5. Ergänzen Sie die Sätze.

behandeln, Zeit, Verständnis, empfindlicher, behandelt, Einzelperson, akzeptiert, Taktgefühl
--

1. Der Kranke reagiert ... als der gesunde Mensch.
2. Der Patient erwartet, dass der Arzt ... für ihn hat.
3. Der Patient möchte als ... behandelt werden.
4. Er will so ... werden, wie er ist.
5. Er braucht besonders viel Aufmerksamkeit und ....
6. Man soll den Patienten so ..., wie man selbst als Patient ... werden möchte.
7. Der Patient erwartet ..., Einfühlungsvermögen und Rücksichtnahme.

6. Bilden Sie die Sätze aus den angegebenen Wortverbindungen.

ohne festen Wohnsitz, anders sein wollen als die anderen, zu wenig Selbstbewusstsein haben, Menschen mit Behinderungen, sich beschäftigen mit.

7. Sie machen Ihr Praktikum bei der AOK und helfen freitags nachmittags bei der Beratung aus. Das Telefon klingelt die ganze Zeit. Entwickeln Sie zu zweit kleine Gespräche.

Варіант 4

1. Übersetzen Sie den Text.

In jeder Gesellschaft gibt es Minderheiten. Die Schwarzen in den USA, die Indianer in einigen ostafrikanischen Staaten, die Chinesen in Vietnam, die Christen in den arabischen Staaten, die ausländischen Arbeitnehmer oder die Behinderten in verschiedenen Ländern — sie alle sind Minderheiten. Minderheiten unterscheiden sich von den Mehrheiten, in denen sie leben, durch das eine oder andere Merkmal: die Sprache zum Beispiel oder die Sitten und Gebräuche, die Religion, die Hautfarbe, die Behinderung. Häufig geschieht es, dass Angehörige der Mehrheit denken, nur weil sie zur Mehrheit gehören, sie seien auch die Besseren. Immer wieder ist es vorgekommen, dass Minderheiten von der Mehrheiten verspottet, verachtet, verfolgt wurden. Als Deutschland von 1933 bis 1945 eine Diktatur unter der Herrschaft der Nazis war, wurden Juden, Polen, Ukrainer und Russen, Zigeuner und geistig Behinderte eingesperrt. Millionen wurden ermordet. Behinderte haben es in vielerlei Hinsicht schwerer im Leben als Nichtbehinderte. Sie haben auch viele Probleme. Vielleicht das größte Problem aber ist für viele von ihnen das Verhalten der Nichtbehinderten, der „Normalen«. Die meisten Behinderten können und wollen etwas leisten und viele von ihnen können so selbständig leben und arbeiten wie die anderen. Wir alle sollen darüber nachdenken, wie wir ihnen das Leben erleichtern können, wie wir vor allem verhindern können, dass sie sich als eine Minderheit mit allen Nachteilen empfinden müssen. Das setzt voraus, dass wir sie besser verstehen lernen und uns ihnen gegenüber richtig verhalten.

2. Stellen Sie 3 Fragen zum Text.

3. Übersetzen Sie folgende Wörter ins Deutsche.

неповнолітній правопорушник, закон, злочинець, ув'язнення, усиновитель, суд, усиновлення, підліток, сирота.

4. Suchen Sie entsprechende Äquivalente.

Einheimischer, auswandern, Toleranz, Zuwanderer

Ein anderes Wort für Einwanderer ist .....

Manche Menschen müssen aus ihrer Heimat .....

Ein Mensch, der schon lange an einem Ort lebt, ist ein .....

Für das Zusammenleben verschiedener Kulturen braucht man gegenseitige .....

5. Ergänzen Sie die Sätze.

stehen, geführt, allen sein, gepflegt, leben.

Altenheim, Seniorenheim und Alten- und Pflegeheim bedeuten ungefähr dasselbe. Dort ... ältere Menschen, die nicht mehr ... .. wollen oder bei wesentlichen Verrichtungen des täglichen Lebens Hilfe brauchen. Wenn sie krank sind, werden sie dort auch .... . In einem Alten oder Seniorenheim ... jedoch nicht immer Pflegeplätze zur Verfügung. Sehr oft werden solche Heime von der Kirche oder der Caritas ....

6. Bilden Sie die Sätze aus den angegebenen Wortverbindungen.

auf die Untersuchung vorbereiten, ein alleinerziehender Vater, eine Altenpflegerin, schlechte soziale Bedingungen, in Not sein.

7. Herr Müller hat bereits einen Termin. Aber jetzt hat er so große Zahnschmerzen, dass er früher kommen möchte. Schreiben Sie einen Dialog.

Варіант 5

1. Übersetzen Sie den Text.

Ich bin adoptiert!

Liebe Inge,

bitte hilf mir. Ich bin elf Jahre alt und todunglücklich. Meine Eltern sind nette Leute, mein Vater ist Professor und verdient gut, meine Mutter ist Hausfrau. Ich habe noch vier ältere Geschwister, der älteste ist 19. Mein Problem: Ich weiß nicht, wozu ich lebe! Meine Eltern sind sehr streng, spionieren und kontrollieren, durchsuchen regelmäßig mein Zimmer. Ich bin für sie

nur Nebensache. Dauernd sind sie nur zu den anderen freundlich, nicht zu mir. Ich bin das schwarze Schaf der Familie. Allerdings – ich darf so ziemlich alles: zum Schwimmen, zu Freunden, zum Sport. Das geht wohl nach dem Motto: „Hauptsache, wir sind ihn los!“ Ich kriege alles, was ich brauche, nur eines nicht: Liebe! Ich habe meine Eltern sehr lieb und mag sie gerne, nur alles geht ohne Freundlichkeit. Und zwar, soviel ich weiß, seitdem sie mir gesagt haben, dass sie mich adoptiert haben, als ich zwei Jahre alt war. Ich bin schon oft ausgerissen, aber immer wieder zurückgekommen, weil mir kalt war oder weil ich Hunger hatte. Ich bin verzweifelt!

Dein Roland

2. Stellen Sie 3 Fragen zum Text.

3. Übersetzen Sie folgende Wörter ins Deutsche.

сліпий, німий, глухий, інвалідна коляска, виплати по інвалідності, спеціальні навчальні заклади, люди з розумовими вадами, діти-сироти.

4. Suchen Sie entsprechende Äquivalente.

1. Im Krankheitsfall erhält der Versicherte ärztliche .....

- a) Krankenhaus   b) Behandlung   c) Beitrag

2. Wer keine Wohnung hat ist.....

- a) Waise   b) obdachlos   c) arbeitslos

3. Er hat 200 Krawatten im Schrank. Er ist ....

- a) liebessüchtig   b) vergnügungssüchtig   c) kaufsüchtig

4. Gegen seine Alkoholsucht beginnt er nun endlich eine ....

- a) Therapie   b) Drogenberatungsstelle   c) Abhängigkeit

5. Familie Wang ist schon in den 50er – Jahren in Österreich .....

- a) einwandern   b) auswandern   c) eingewandert

5. Ergänzen Sie die Sätze.

benachteiligt, doppelt, arbeitslos, verdienen, die Gleichberechtigung

Frauen werden rascher..., sie finden weniger schnell wieder eine neue Arbeitsstelle. Bei gleicher Arbeit ... Frauen oft weniger als die Männer. Nur etwa 10% der berufstätigen Frauen haben leitende Positionen, bei den Männern sind es ... so viele. Daran sieht man, dass die ... bisher leider nur auf dem Papier verwirklicht ist. In der Praxis sind Frauen noch stark ...

6. Bilden Sie die Sätze aus den angegebenen Wortverbindungen.

In einem Tagesheim, in Armut leben, vollständig gelähmter Mann, an die Sicherheit denken, Hilfe brauchen

7. Herr Klein ruft im Caritas Altenzentrum St. Lukas an und will wissen, wie man dort lebt.

Versuchen Sie, das Telefongespräch zu Ende zu schreiben.

IV. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТА

Індивідуальні завдання є однією з форм самостійної роботи студентів, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих завдань на практиці.

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька студентів (у тому числі студенти, які навчаються на різних факультетах і спеціальностях).

До індивідуальних завдань відноситься: написання рефератів, есе, підготовка презентації за темами змістового модуля, підготовка до участі в рольовій грі, переклад текстів, виконання вправ різних видів, підготовка доповіді на засідання науково-дослідного клубу, підготовка до олімпіад з іноземної мови, підготовка тез на студентську

наукову конференцію та написання наукових робіт для участі в конкурсах наукових студентських робіт на базі іншомовних джерел.

Індивідуальна робота студента залежить від структури та змісту навчального предмету. Вона може включати наступні завдання:

- **написання реферату або доповіді з теми (модуля) або вузької проблематики та його захист;**
- **резюме до прочитаної наукової статті;**
- **переклад спецтексту тощо.**

В кожному модулі до написання і захисту пропонується 1 реферат з обраної з переліку теми або переклад тексту зі спеціальності з переліку, запропонованого викладачем (кількість сторінок визначає викладач).

Перелік текстів зі спеціальності для реферування, перекладу, написання резюме:

1. Goffman E. Asyle. Über die soziale Situation psychiatrischer Patienten und anderer Insassen / Ervin Goffman. – Frankfurt/M: Suhrkamp, 1974.
2. Hanesch W. Armut in Deutschland / Walter Hanesch. – Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag, 1994. – 477 s.
3. Hensle U. Einführung in die Arbeit mit behinderten Menschen 1. Psychologische, pädagogische und medizinische Aspekte / U.Hensle, M.Vernoiij. – Wiebelsheim, 2000.
4. Karlheinz O. Gesundheitsbezogene Sozialarbeit. Eine Erkundung der Praxisfelder / O.Karlheinz, W.Heiko. – Schneider Verlag Hohengehren GmbH, 2005.– 180 s.
5. Kolip P. Gesundheitliche Lage und Präventionsfelder im Kindes- und Jugendalter / P.Kolip, K.Hurrelmann, P.Schnabel. – Weinheim und München: Juventa Verlag, 1995. – S.7-21
6. Nouvertne K. Wer sind die psychisch kranken Obdachlosen? / Klaus Nouvertne. –Berlin, 1996. – S.41-49
7. Podschus J. Alkoholabhängigkeit unter wohnungslosen Männer in Berlin / J.Podschus, P.Dufeu // Sucht. – 1995. – №41 (5). – S.348-354
8. Rauchfleisch U. Menschen in psychosozialer Not. Beratung, Begleitung, Psychotherapie / Udo Rauchfleisch. – Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 2003.
9. Veith G. Pathologisch-anatomischer Beitrag zum Problem „Nichtseßhaftigkeit« / G.Veith, W.Schwindt // Fortsch. Neurol. Psychiat. – 1976. – №44. – S.1-21
10. Wessel T. Wohnungslose Patienten in der psychiatrischen Klinik / T.Wessel, C.Zechert. – Bonn, 1996. – S.53-62
11. Zippel C. Soziale Arbeit mit alten Menschen / C.Zippel, S.Kraus. – Weißensee Verlag Berlin. – 2003. – S.14-17

Перелік тем для написання рефератів та підготовки доповідей:

- Спілкування з дітьми та молоддю
- Спілкування з людьми похилого віку
- Спілкування з людьми з фізичною, психічною та розумовою недієздатністю
- Спілкування з людьми з залежністю (алкоголь-, наркотичною залежністю, токсикоманами тощо)
- Спілкування з людьми, які постраждали від насильства
- Спілкування з біженцями та мігрантами
- Спілкування як взаємодія
- Моделі спілкування
- Невербальні засоби спілкування. Вербальні засоби спілкування
- Механізми соціальної перцепції
- Практичні ролі соціальних працівників. Посередницькі ролі соціальних працівників

- Адміністративні ролі соціальних працівників
- Дослідницькі ролі соціальних працівників

V. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для ефективного засвоєння навчальної програми з даної дисципліни, формування на відповідному рівні комунікативних мовленнєвих компетенцій та вміння використовувати їх для досягнення певних прагматичних цілей студенти повинні відповідально відноситися до навчального процесу, системно та систематично виконувати усі завдання з дисципліни, творчо підходити до їх виконання, брати активну участь у всіх видах діяльності, що передбачені програмою.

Запропоновані методичні рекомендації з окремих видів мовленнєвої діяльності допоможуть студентам виконувати програмні завдання у найбільш економний та ефективний спосіб.

Методичні рекомендації щодо оволодіння технікою читання текстів за фахом

Читання текстів за фахом може здійснюватися з різною метою: з метою пошуку необхідної інформації або ознайомлення з цікавою інформацією тексту, з метою детального вивчення деяких положень тексту або подальшого використання здобутої інформації у навчальних чи професійних цілях і т. ін. У залежності від цілей буде змінюватися і характер читання тексту. Отже різними будуть і прийоми, які необхідно застосовувати під час роботи над текстом.

Якщо Ви ставите собі за мету ознайомитися з основним змістом тексту, то найбільш ефективною буде така послідовність дій:

- уважно прочитайте заголовок до тексту і спробуйте зрозуміти або перекладіть його на рідну мову. Адже у заголовку, як правило, міститься основна ідея тексту, тому зрозумівши його Вам буде простіше зрозуміти, про що йдеться мова в самому тексті;
- прочитайте увесь текст, щоб зрозуміти зміст тексту в цілому. Допоможуть Вам у цьому знайомі слова та терміни, схеми, таблиці, малюнки і т. ін., які є у тексті, а також Ваші знання за фахом;
- прочитайте текст удруге та визначте в ньому місця, у яких містяться головні та другорядні факти. Ще раз перечитайте фрагменти тексту, у яких, на Вашу думку, зосереджена головна інформація.

Якщо Ви зможете перелічити та сформулювати основний зміст тексту, то можете вважати, що одним із видів читання – ознайомлюючим – Ви вже оволоділи. Під час такого читання передбачається розуміння основного змісту тексту та розуміння 70-75% фактів, які містяться у тексті (за умов точного розуміння головної інформації та правильного розуміння другорядної інформації).

Якщо Вам необхідно знайти у тексті якусь конкретну інформацію – дані, пояснення або формулювання і т. ін. – таке читання буде носити характер пошукового читання. Для такого читання найбільш ефективна така послідовність дій:

- швидко прочитайте увесь текст і відшукайте та відмітьте ті фрагменти тексту, які Вас цікавлять;
- уважно прочитайте відмічені фрагменти тексту або зробіть їх детальний переклад;

Тексти або фрагменти тексту, які особливо важливі з точки зору професійного інтересу, інформація або дані яких будуть застосовуватись у подальшій діяльності, потребують дуже уважного читання. Такий вид читання називають вивчаючим читанням, результатом якого є точне розуміння усіх головних і другорядних фактів тексту (передбачається 100% розуміння тексту). Таке читання є досить повільним, супроводжується зупинками та перечитуванням окремих місць або усього тексту.

Найбільш ефективною послідовністю дій під час вивчаючого читання є наступна:

- ознайомтесь із загальним змістом тексту (ознайомлююче читання);
- визначте для себе важкі для розуміння фрагменти тексту (пошукове читання);
- здійсніть детальний аналіз визначених Вами важких для розуміння місць у тексті (граматичний, лексичний);
- перекладіть ці фрагменти тексту на рідну мову;
- у залежності від кінцевої мети роботи над текстом прочитайте або перекладіть увесь текст для цілісного уявлення (розуміння змісту тексту).

Показниками сформованості вмінь та навичок у різних видах читання (ознайомлююче, пошукове, вивчаюче) є ступінь повноти і точності розуміння прочитаного та швидкість читання. Швидкість читання вважається важливим показником рівня сформованості того чи іншого виду читання. Для кожного виду читання існує нижня мета діапазону швидкості. Якщо швидкість читання в тому чи іншому виді читання менша, ніж зазначена межа діапазону швидкості, то це свідчить, що необхідні вміння та навички в цьому виді мовленнєвої діяльності ще не сформовані.

Нижні діапазони швидкості у різних видах читання є такі:

- ознайомлююче читання – 180-190 слів за 1 хвилину для текстів англійською і французькою мовою; 150 слів за 1 хвилину для текстів німецькою мовою;
- пошукове читання – 1-1,5 сторінок за 1 хвилину;
- для вивчаючого читання швидкість читання має другорядне значення і залежить від складності тексту та від важливості інформації, що міститься в ньому. Головним показником володіння вивчаючим читанням є ступінь розуміння змісту тексту. Але для дуже складних текстів швидкість читання становить 50-60 слів за хвилину.

Монологічне висловлювання на базі текстів

Монологічне висловлювання на базі тексту / текстів є завчасно підготовленим мовленням і передбачає послідовний логічний виклад прочитаного матеріалу. Це може бути переклад тексту, повідомлення здобутої інформації із прочитаного тексту / текстів, висловлювання своєї точки зору щодо прочитаного матеріалу, доповідь на конкретну тематику і т. ін.

Найбільш ефективними послідовними діями під час підготовки монологічного висловлювання на базі тексту / текстів є такі:

- продивіться увесь текст і визначте, чим цікавий цей текст для складання монологічного висловлювання за певною тематикою;
- прочитайте текст ще раз і знайдіть у ньому речення / фрагменти тексту, в яких міститься інформація за запропонованою темою;
- розбийте текст на змістові частини та дайте їм заголовки;
- складіть план монологічного висловлювання;
- продивіться план і підберіть матеріал із тексту, який розкриває пункти плану;
- підберіть до кожного пункту плану речення / фрагменти тексту які, на Вашу думку, містять найбільш цікаву / повну інформацію;
- складіть письмово стислий переказ тексту, що відповідає плану монологічного висловлювання, використовуючи ключові речення, фрагменти тексту або перефразуйте своїми словами відповідну інформацію із тексту;
- складіть тези майбутнього монологічного висловлювання за запропонованою тематикою;
- підберіть до кожного пункту плану монологічного висловлювання / тез висловлювання відповідні фрази для оформлення монологічного висловлювання – вставні слова, звернення до аудиторії, слова, які забезпечують зв'язність висловлювання і т. ін. та додайте їх до стислого переказу тексту;

- відпрацюйте вголос підготовлене монологічне висловлювання, звернувши увагу на логічність викладу матеріалу, правильність з точки зору граматики та вимови слів, інтонаційного оформлення фраз, речень.

Якщо Вам необхідно зробити переказ змісту тексту, то корисними будуть такі поради:

- уважно прочитайте текст, точно і детально зрозумійте усю інформацію тексту (вивчаюче читання);
- складіть розгорнутий план тексту;
- випишіть речення (фрагменти тексту, які відповідають плану тексту);
- напишіть стислий переказ тексту, скоротивши речення / фрагменти тексту шляхом заміни слів, граматичних структур та перефразуванням змісту тексту своїми словами;
- підберіть відповідні фрази для оформлення переказу тексту (вставні слова, слова, що забезпечують послідовність та зв'язність переказу, і т. ін.) та додайте їх до письмового переказу тексту;
- вголос відпрацюйте підготовлений переказ тексту, звертаючи увагу на логічність викладу матеріалу, правильність з точки зору граматики та вимови слів, інтонаційного оформлення речень.

Написання творів

Якщо Вам необхідно написати твір за запропонованою тематикою, то скористуйтесь цими рекомендаціями:

- підберіть іншомовний матеріал, що відповідає тематиці твору;
- прочитайте відібраний текст / тексти та відмітьте місця, які можна використати при написанні твору;
- складіть розгорнутий план твору;
- знайдіть у тексті / текстах місця, які відповідають плану твору;
- випишіть речення / фрагменти тексту, які з Вашої точки зору, містять найбільш цікаву інформацію та відповідають плану твору;
- складіть письмово твір, перекомпонували виписані фрагменти тексту / текстів відповідно до плану твору та перефразувавши їх своїми словами, додавши свою точку зору до проблеми, що розглядається;
- уважно прочитайте твір, звернувши увагу на логічність викладу матеріалу, правильність з точки зору граматичного оформлення речень та побудови абзаців письмового твору.

Методичні рекомендації щодо підготовки позааудиторного читання

Позааудиторне читання є важливим елементом формування та удосконалення навичок читання. У зазначені викладачем терміни студенти повинні самостійно підготувати визначені програмою курсу відповідні норми позааудиторного читання та захистити їх. Матеріали для цього виду діяльності можуть бути запропоновані викладачем або підібрані самим студентом за запропонованою викладачем тематикою.

Під час підготовки позааудиторного читання рекомендована така послідовність дій:

- уважно прочитайте заголовок тексту та перекладіть його на рідну мову. Це допоможе зрозуміти Вам, про що йдеться мова у самому тексті;
- прочитайте увесь текст, щоб зрозуміти зміст тексту в цілому. Зрозуміти текст Вам допоможуть знайомі слова, терміни, схеми, таблиці, які містяться у тексті, а також Ваші загальні знання та знання за фахом;
- послідовно перекладіть кожний абзац тексту, застосувавши наступні дії: уважно прочитайте абзац тексту, щоб зрозуміти про що йдеться мова; відмітьте для себе

найбільш важкі місця для розуміння; зробіть граматичний аналіз складних речень – визначте головні та другорядні члени речення; випишіть незнайомі слова та знайдіть їх значення у словнику, звернувши увагу на те, до якої частини мови вони належать, та на їх контекстуальне значення; перекладіть абзац у цілому;

- прочитайте увесь текст та перевірте себе, чи зможете перекласти на рідну мову будь-який із фрагментів тексту;
- перекажіть стисло текст.

Методичні рекомендації до виконання плану самостійної та індивідуальної роботи студента

Для підготовки по вказаним видам самостійної та індивідуальної роботи студент може використовувати літературу, вказану вкінці даного документа, або іншу, яка відповідає темам, а також джерела з мережі Інтернет. В роботі необхідно приділити увагу суті поставленого питання та в стислій формі показати рішення того чи іншого питання. Після вивчення кожної з тем, студент повинен вміти самостійно відповісти на питання, що виносяться на практичні заняття, іспит/залік з даної дисципліни.

Форми звітності та порядок зарахування самостійної та індивідуальної роботи студента

При роботі самостійно або індивідуально студентів пропонується вести конспект для самостійної та індивідуальної роботи. В конспекті необхідно вказати порядковий номер та назву самостійної роботи, після чого привести необхідний матеріал за темою, яка виносяться на самостійну або індивідуальну роботу. Зарахування самостійної та індивідуальної роботи у вигляді показу конспектів, рефератів та їх захист у викладача відбувається під час чергування викладача на кафедрі.

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи студентів

Всі питання завдань поділяються по своєму змістові на дві великі групи. Перша група включає питання, які спрямовані на перевірку якості засвоєння основних понять та визначень дисципліни, друга група – засобів технічної реалізації представлення виконаної роботи.

Результати роботи оцінюються «**відмінно**», якщо:

- 1) на всі запитання завдання було дано вичерпні та точні відповіді. Вичерпною вважається відповідь, яка охоплює всі аспекти, які розглядаються впродовж вивчення всіх складових курсу даної дисципліни (практичні, індивідуальна і самостійна робота);
- 2) за умови акуратного оформлення результатів роботи згідно відповідних вимог.

Результати роботи оцінюються «**дуже добре**», якщо:

- 1) на всі запитання завдання було дано вичерпні та точні відповіді з окремими недоліками. Вичерпною вважається відповідь, яка охоплює всі аспекти, які розглядаються впродовж вивчення всіх складових курсу даної дисципліни (практичні, індивідуальна і самостійна робота);
- 2) за умови акуратного оформлення результатів роботи згідно відповідних вимог.

Результати роботи оцінюються «**добре**» – якщо:

- 1) на всі запитання завдання було дані повні відповіді. Повною вважається відповідь, яка охоплює основні аспекти питання в рамках лекційного конспекту.
- 2) за умови акуратного оформлення результатів роботи згідно відповідних вимог.

Результати роботи оцінюються «**задовільно**», якщо:

- 1) дані повні відповіді на переважну більшу частину запитань, або неповні відповіді на всі запитання. Неповною вважається відповідь, яка містить не всі аспекти питання, що розглядається;

2) за умови акуратного оформлення результатів роботи згідно відповідних вимог.

Результати роботи оцінюються «**достатньо**», якщо:

1) дані повні відповіді на більшу частину запитань, або неповні відповіді на всі запитання. Неповною вважається відповідь, яка містить не всі аспекти питання, що розглядається;

2) за умови акуратного оформлення результатів роботи згідно відповідних вимог.

Результати контрольної роботи оцінюються «**незадовільно**», якщо:

1) не дані відповіді на більшу частину запитань;

2) оформлення результатів роботи є незадовільним.

Результати контрольної роботи оцінюються «**неприйнятно**», якщо:

1) не дані відповіді на жодну частину запитань;

2) оформлення результатів роботи є незадовільним.

VI. ПОРЯДОК І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Дисципліна «Професійне ділове іномовне спілкування (німецька мова)» вивчається на денній формі навчання у 3–8 семестрах та протягом 2–5-го року навчання на заочній формі. Підсумковий семестровий контроль передбачає залік у кінці кожного семестру для денної форми навчання та залік в кінці кожного навчального року на заочній формі.

Для денної форми навчання: Загальна підсумкова оцінка з дисципліни «Професійне ділове іномовне спілкування (німецька мова)» складається з суми балів за результатами поточного контролю знань студентів, під час аудиторної, самостійної та індивідуально-консультативної роботи, написання підсумкової модульної роботи та участі у вибіркових видах самостійної роботи студентів (наукових студентських конференціях, конкурсах наукових студентських робіт тощо).

Підсумковий бал за результатами поточного модульного контролю оформлюється під час останнього практичного заняття відповідного семестру. Кількість балів (від 0 до 100 балів (включно)), вноситься до відомості обліку успішності за поточним модульним контролем і є основою для визначення загальної успішності студента з даного предмету.

Згідно «Тимчасового положення про систему оцінювання навчальної діяльності, порядок переведення, відрахування та поновлення студентів, які навчаються за кредитно-модульною системою організації навчального процесу в УжНУ» (від 15 лютого 2007 р.) навчальна діяльність студента оцінюється наступним чином: **«Для суто практичних або лабораторних курсів 50% оцінки модульного контролю складає результат тестового контролю, 30% – поточна успішність, 20% балів – інші форми контролю практичних навичок»**.

За результатами модульного контролю визначається підсумкова семестрова оцінка успішності студента (середній бал за два модульні контролю) з кожної навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та виставляється державна оцінка («відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «достатньо», «незадовільно», «неприйнятно») відповідно до шкали переведення.

Семестрова оцінка є результатом середнього арифметичного балів двох змістових модульних контролів (наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 94 бали; за результатами другого модульного контролю набрав 90 балів; семестрова оцінка у подібному випадку виставляється так: $(94+90):2=92$ (за шкалою ECTS – «А»; за національною шкалою – «відмінно»).

Інформація про підсумкову успішність студентів з навчальної дисципліни за семестр подається викладачем в деканат.

Модулі оцінюються наступним чином:

СЕМЕСТР 3

МОДУЛЬ 1		
Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Всього
50 балів	50 балів	100 балів

СЕМЕСТР 4

МОДУЛЬ 1		
Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Всього
50 балів	50 балів	100 балів

СЕМЕСТР 5

МОДУЛЬ 1		
Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Всього
50 балів	50 балів	100 балів

СЕМЕСТР 6

МОДУЛЬ 1		
Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Всього

СЕМЕСТР 7

МОДУЛЬ 1		
Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Всього
50 балів	50 балів	100 балів

СЕМЕСТР 8

МОДУЛЬ 1		
Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Всього

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 5-бальну шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Для заочної форми навчання: підсумкова оцінка з дисципліни «Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова)» отримується під час складання заліку. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 5-бальну шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТА

Оцінка (екзамен, диф.залік)	2-бальна оцінка (залік)	100-бальна оцінка	Еквівалент оцінки за 5-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
відмінно	зараховано	90 та вище	5	A
дуже добре	зараховано	80–89	4,5	B
добре	зараховано	65–79	4	C
задовільно	зараховано	55–64	3,5	D
достатньо	зараховано	50–54	3	E
незадовільно	незараховано	35–49	2	FX
неприйнятно	незараховано	1–34	1	F

ПОТОЧНЕ І ПІДСУМКОВЕ ЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування вивчених тем курсу, усного та письмового перекладу з німецької мови на українську і навпаки, написання самостійних і контрольних робіт, виконання тестових завдань.

Метою поточного оцінювання знань студентів є виявлення їх рівня володіння комунікативними компетенціями відповідно до вимог навчальної програми та робочої навчальної програми.

Завданнями поточного оцінювання є виявлення рівня володіння:

- 1) навичками письма;

- 2) навичками говоріння (діалогічного і монологічного);
- 3) навичками читання;
- 4) навичками розуміння на слух іншомовного тексту;
- 5) граматичним матеріалом;
- 6) активним словником змістових модулів.

Форми поточного контролю включають усне опитування студентів на практичних заняттях, презентації та рольові ігри за темами змістових модулів, написання есе, особистого листа та резюме, позааудиторне читання та його захист тощо. Крім цього, поточний контроль охоплює такі вибіркові форми самостійної роботи, як: доповідь на студентській науковій конференції, підготовка наукової роботи тощо.

Розподіл отримуваних балів за відповіді на проблемні питання практичного заняття з дисципліни «Професійне ділове іномовне спілкування (німецька мова)»

Семестр 3.

ТЕМА	Мак оцінка за роботу на практичних заняттях	Модульна контрольна робота
Soziale Arbeit.	5	
Grammatik. Wiederholung: Die Rahmenkonstruktion.	5	
Berufe im Sozialwesen in der Ukraine.	5	
Grammatik. Wiederholung: Präsens Indikativ Aktiv. Hilfsverben. Reflexivverben.	5	
Die Sozialversicherung in Deutschland.	5	
Grammatik. Wiederholung: Das Pronomen. Personalpronomen.	5	
Träger von sozialen Diensten in Deutschland.	5	
Grammatik. Wiederholung: Der Artikel. Gebrauch des Artikels.	5	
Grammatik. Wiederholung: Das Substantiv. Deklination der Substantive.	5	
Grammatik. Wiederholung: Pluralbildung der Substantive.	5	
Максимальна кількість отримуваних балів:	50	

Семестр 4.

Menschenwürde und Grundrechte. Grammatik. Das Pronomen. Possessivpronomen.	5		
Neue Lebensformen in der Ukraine. Grammatik. Wiederholung: Perfekt Indikativ Aktiv. Plusquamperfekt Indikativ Aktiv.	5		
Das Leben der Jugendlichen in der Ukraine. Grammatik. Wiederholung: Futurum 1.	5		
Soziale Probleme bei Jugendlichen. Grammatik. Imperfekt Indikativ Aktiv.	5		
Suchtkrankheiten.	5		
Grammatik. Wiederholung: Der Imperativ der Verben.	5		
AIDS. Grammatik. Wiederholung: Das Pronomen. Reflexivpronomen. Das unbestimmte Pronomen «man». Das unpersönliche Pronomen «es». Verneinende Pronomen.	5		
Arbeit und Arbeitslosigkeit.	5		
Grammatik. Wiederholung: Die Präposition. Präpositionen mit dem Genitiv; dem Dativ und dem Akkusativ.	5		
Das Jugendleben in Deutschland. Grammatik. Wiederholung: Das Zahlwort. Grundzahlen. Ordnungszahlen. Bruchzahlen.	5		
Максимальна кількість отримуваних балів:	50		50

Семестр 5.

ТЕМА	Мак оцінка за роботу на практичних заняттях	Модульна контрольна робота
Beratung und Betreuung in der Arztpraxis.	5	
Grammatik. Wiederholung: Das Adjektiv. Steigerungsstufen der Adjektive und Adverbien.	5	
Umgang mit Patienten.	5	
Grammatik. Wiederholung: Das Adjektiv. Deklination der Adjektive.	5	
Verwaltungstechnische Abläufe.	5	
Grammatik. Wiederholung: Der Infinitiv. Gebrauch des Infinitivs mit dem Partikel „zu».	5	
Umgang mit Arzneimitteln.	5	
Grammatik. Wiederholung: Infinitivgruppen. Infinitivkonstruktionen.	5	
Soziale Vorsorge. Grammatik. Wiederholung: Das Passiv. Handlungspassiv.	5	
Gesetzliche Pflegeversicherung. Grammatik. Wiederholung: Das Passiv. Zustandspassiv. Unpersönliches Passiv.	5	
Максимальна кількість отримуваних балів:	50	50

Семестр 6.

Leben und Wohnen im Alter. Grammatik: Pronominaladverbien.	5	
Grammatik. Wiederholung: Die Satzreihe.	5	
Wohnen und Leben im Alten- und Pflegeheim.	5	
Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Objektsätze. Kausalsätze.	5	
Menschen, die Hilfe brauchen.	5	
Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Temporalsätze.	5	
„Essen auf Rädern»	5	
Grammatik. Das Satzgefüge. Finalsätze. Infinitivgruppe <i>um ... zu + Infinitiv</i> .	5	
Frauen in der Gesellschaft.	5	
Grammatik. Wiederholung: Das Satzgefüge. Attributsätze.	5	
Максимальна кількість отримуваних балів:	50	50

Семестр 7.

Kommunikation als Interaktion.	5	
Die Modelle der Kommunikation	5	
Nicht-verbale Komponente der Kommunikation	5	
Verbale Komponente der Kommunikation	5	
Die Mechanismen der Sozialperception. Grammatik. Wiederholung: Modalverben	5	
Praktische Rollen der Sozialarbeiter	5	
Konsultative Rollen der Sozialarbeiter	5	
Grammatik. Wiederholung: Die Verben mit modaler Bedeutung.	5	
Administrative Rollen der Sozialarbeiter	5	
Forschungsrollen der Sozialarbeiter Grammatik. Wiederholung: Indikativ Aktiv der Verben.	5	
Максимальна кількість отримуваних балів:	50	50

Семестр 8.

ТЕМА	Мак оцінка за роботу на практичних заняттях	Модульна контрольна робота
Die Besonderheiten der berufstätigen Kommunikation in der Arbeit mit verschiedenen Kategorien der Klienten: Vorlektion.	5	
Kinder und Jugendkommunikation.	5	
Grammatik. Wiederholung: Konjunktiv	5	
Kommunikation mit den alten Menschen.	5	
Kommunikation mit Behinderten.	5	
Grammatik: Konditionalis	5	
Kommunikation mit den Drogen-, Alkoholabhängigen, mit den Prostituierten.	5	
Kommunikation mit den Pennern, Obdachlosen, Stadtstreichern.	5	
Grammatik. Wiederholung: Satz + Satzbau	5	
Kommunikation mit den Ausreißern, Flüchtlingen und Migranten.	5	
Максимальна кількість отримуваних балів:	50	50

Обговорення програмних питань дисципліни на практичних заняттях проводиться систематично. Оцінка рівня знань при проведенні модульного поточного контролю та на практичних заняттях здійснюється таким чином:

Оцінка «відмінно»: студент має систематичні глибокі знання навчального матеріалу; без помилок виконав домашнє завдання; ґрунтовно викладає матеріал, має правильне мовлення; активно використовує лексичний мінімум в мовленні, творчо підходить до вирішення поставлених завдань.

Оцінка «добре»: студент засвоїв навчальний матеріал; викладає матеріал у логічній послідовності; виконав домашнє завдання, але допустив у ньому незначні помилки; має незначні помилки в мовленні та недостатньо використовує лексичний мінімум.

Оцінка «задовільно»: студент засвоїв навчальний матеріал не в повному обсязі; дає неповну відповідь на поставлені питання; допустив значні помилки в домашньому завданні; не володіє лексичним мінімумом модуля; допускає грубі помилки в мовленні.

Оцінка «незадовільно»: студент не засвоїв навчальний матеріал; на може викласти матеріал іноземною мовою; на виконав домашнього завдання; не володіє лексичним мінімумом мовлення.

Об'єкти поточного контролю:

- 1) відвідування практичних занять з іноземної мови;
- 2) систематичність та активність роботи на практичних заняттях;

- 3) виконання модульних контрольних робіт;
- 4) виконання завдань для самостійного опрацювання та індивідуальних завдань;
- 5) участь у вибіркових видах самостійної роботи студентів (участь у наукових студентських конференціях, конкурсах наукових студентських робіт, конкурсах з іноземної мови, участь у роботі науково-дослідного клубу).

Модульний контроль за вивченням матеріалу дисципліни здійснюється за 50 бальною шкалою. Структура кожного комплексу завдань за модулями містить завдання різного рівня складності для перевірки рівня засвоєння граматичного і лексичного мінімуму.

Орієнтовний приклад модульної контрольної роботи

1. Зробити переклад наступних виразів з тексту.

Die Sozialversicherung existiert in Deutschland seit 1883 und umfasst: die Krankenversicherung, die Unfall- und die Invalidenversicherung. Zur Familienhilfe gehört das Krankengeld bei Krankheit des Kindes und Hilfe im Fall des Todes eines Familienangehörigen. Es gibt auch andere Leistungen: das Erziehungsgeld (600,-EU monatlich in den 6 Monaten des Lebensjahres des Kindes), den Erziehungsurlaub für jedes Kind (max. 3 Jahre), während dessen die Eltern nicht gekündigt werden dürfen. Außerdem erhält jede Familie das Kindergeld für jedes Kind bis zu 16 Jahren, bei Schul- und Berufsausbildung bis zu 27 Jahren. Das Kindergeld beträgt monatlich mindestens 70,-EU (das 1. Kind) 130,-EU (das 2. Kind), 220,-EU (das 3. Kind) und für jedes weitere Kind 240,-EU.

1. im Fall des Todes	(1 бал)
2. die Krankenversicherung	(1 бал)
1. die Sozialversicherung umfasst	(1 бал)
2. das Krankengeld	(1 бал)
3. die Berufsausbildung	(1 бал)

2. Вписати + для “правдивих” тверджень щодо тексту та – для “неправдивих”.

1. Die Sozialversicherung existiert in Deutschland seit der 19. Jahrhundert. _____ (1 бал)
2. Die Sozialversicherung in Deutschland umfasst nur eine Art von Leistungen. _____ (1 бал)

3. Вписати пропущені за змістом вирази, що запропоновані нижче.

sorgen, wohnen, leben

Beim Betreuten Wohnen .....(1 бал) die Senioren in ihren eigenen vier Wänden und ... (1 бал) für sich selbst. In den Wohnstiftappartements nehmen sie die Mahlzeit im Speisesaal ein. In einem Tagesheim können sich alte Menschen während des Tages treffen, aber dort nicht ... (1 бал).

4. Поставити питання до виділеного слова.

Der Metzger verkauft Lammfleisch. (2 бали)

5. Написати дієслово у Präsens.

Du (geben) ihm einen guten Rat (3 бали)

6. Поставити особовий займенник у правильну форму.

Meine Eltern besuchen (ich) jeden Tag. (2 бали)

7. Написати правильну форму артикля.

Sabine besucht (der) _____ Freund. (3 бали)

8. Провідміняти іменник. der Vortrag (3 бали)

9. Записати присвійний займенник у правильному відмінку.

Ich liebe (mein) _____ Vater sehr. (2 бали)

Підсумковий контроль знань здійснюється наприкінці семестру за умови наявності позитивних оцінок поточного контролю шляхом проведення усного заліку/іспиту.

Екзаменаційна картка складається з трьох практичних завдань:

- читання, переклад з німецької на українську мову та стислий переказ тексту німецькою мовою, пояснення термінів;
- граматична тема
- вільна бесіда на запропоновану тему з курсу;

ВИМОГИ ДО ІСПИТУ:

1. Прочитати, перекласти українською мовою та переказати оригінальний текст. Обсяг тексту — 1500–2000 друкованих знаків.
2. Розкрити суть граматичного явища.
3. Зробити усне повідомлення за однією з широкого спектру вивчених упродовж семестру тем. Монологічне висловлювання обов'язково має включати лексико-граматичний матеріал, засвоєний протягом семестру, відповідати мовним нормам, бути логічним і послідовним. Обсяг – 10-15 речень.

Час на підготовку – 30 хвилин.

VII. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бартош О.П. Основи іншомовного ділового спілкування: навчально–методичний посібник для фахівців соціальної роботи / О.П.Бартош, О.Л.Канюк. – Ужгород: УжНУ, 2007. – 164 с.
2. Бориско Н.Ф. Бизнес–курс немецкого языка / Наталья Федоровна Бориско. – Киев: «Заповіт», 1996. – 319с.
3. Буданов С.І. Geschäftsdeutsch: ділова німецька мова / С.І.Буданов, О.М.Трищ. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 112 с.
4. Семигіна Т.В. Введення у соціальну роботу: навчальний посібник / Т.В.Семигіна, І.М.Грига та ін. – К.: Фенікс, 2001. – С.36
5. Вейзе А.А. Чтение, реферирование и аннотирование иностранного текста / Аполлон Анатольевич Вейзе. – Москва: Высшая школа, 1985. – 125 с.
6. Гвоздяк О.М. Граматика німецької мови: Навч. посіб. / Ольга Михайлівна Гвоздяк. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2004. – 572 с.
7. Гойхман О.Я. Основы речевой коммуникации: учебник для вузов / О.Я.Гойхман, Т.М.Надеина. – М.: Инфра, 1997. – 272с.
8. Драб Н. Практична граматики німецької мови: Посіб. для студентів вищ. навч. закл. та уч. стар. класів спец. шкіл / Н.Драб, С.Скринька, С.Стаброз. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 280 с.
9. Євгененко Д.А. Практична граматики німецької мови: навч. посіб. для студ. та учнів. Комунікативні вправи і завдання / Д.А.Євгененко, О.М.Білоус, О.О.Гуменюк. – Вінниця: Нова Книга, 2002. – 334 с.
10. Завьялова В.М. Практический курс немецкого языка (для начинающих) / В.М.Завьялова, Л.В.Ильина. – М.: ЧеРо, 2000. – 336 с.
11. Зеленин К.И. Деловые контакты. Русско-немецкий разговорник / Константин Иванович Зеленин. – Мн.: Выш.шк., 1994.– 399 с.
12. Кухта І. Основи формування іншомовної комунікативної культури майбутніх фахівців туристичної сфери / Іванна Кухта. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2009. – 185 с.
13. Канюк О. Deutsch für Sozialarbeiter: навч. посіб. / О.Канюк, Е.Сенько. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2005. – 251с.
14. Квиллиам С. Тайный язык жеста и взгляда, пер. с англ. / Сюзан Квиллиам. – М.: Ниола пресс, 1998. – С.144

15. Коваленко А.Я. Общий курс научно–технического перевода / Алла Яковлевна Коваленко. – Киев: ИНКОС, 2004. – 314 с.
16. Козловська О. Was ist Kommunikation / О. Козловська // Deutsch. – 2008. – №13(141). – S.22-24
17. Крылова Н.И. Деловой немецкий язык. Коммерция: Учебно-справочное пособие / Нина Ивановна Крылова. – М.: НВИ – ТЕЗАУРУС, 2002. – 158 с.
18. Німецька мова: методичні рекомендації / [Авраменко В.І., Новак Л.П., Пархоменко А.П., Чернуха В.І.]. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2004. – 59 с.
19. Обучение социальной работе: преемственность и инновации / Под ред. Ш.Рамон, Р.Сарри. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 157 с.
20. Обозов Н. Психология работы с людьми / Н.Обозов, Г.Щекин. – К.: МАУП, 1994. – С.112
21. Петровская Л.А. Компетентность в общении / Лариса Андреевна Петровская. – МГУ, 1989. – 216 с.
22. Пиз А. Язык телодвижений: как читать мысли других людей по их жестам / Аллан Пиз – М.: Ай-Кью, 1995. – С.33
23. Куліш Л.Ю. Прискорений курс німецької мови: Підручник / Л.Ю.Куліш, Є.О.Друянова, В.Л.Мотова. – К.: Вища школа, 1993. – 303 с.
24. Психологія: підручник / [уклад. Ю.Л.Трофімова]. – К.: Либідь, 1999. – С.468-469
25. Руденский Е.В. Социальная психология: курс лекцій / Евгений Владимирович Руденский. – М.: Новосибирск, 1999. – С.106-107
26. Рюкле Х. Ваше тайное оружие в общении: мимика, жест, движение / Рюкле Хорст. – Интерэксперт, 1996. – 277 с.
27. Соціальна робота: в III частинах. – Київ: Вид.Дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – Ч 1: Основи соціальної роботи // Том – 1. Н.Б.Бондаренко, І.М.Грига, Н.В.Кабаченко та ін., за ред. Т.Семигіної та І.Григи. – 2004. – 178 с.
28. Спілкування в організації: Посібн. / за ред. І.Калинич. – Ужгород: Мистецька лінія, 1992. – 112 с.
29. Теоретичні відомості та вправи з граматики німецької мови для самостійної роботи студентів факультету міжнародного бізнесу та менеджменту (освітньо-кваліфікаційні рівні . бакалавр і магістр) та методичні рекомендації щодо їх виконання / укл. Л.Р.Вовк. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. – 68 с.
30. Тетерский С.В. Введение в социальную работу: учебное пособие / Сергей Владимирович Тетерский. – М.: Академический Проект, 2000. – 496 с.
31. Фабіан М.П. Німецька мова: соціологінгвістичний та прагматичний аспекти / Мирослава Петрівна Фабіан. – Ужгород: Мистецька лінія, 2001. – 140 с.
32. Buscha A. Geschäftskommunikation / A.Buscha, G.Linthout. – Max Huber Verlag, 1997. – 149 s.
33. Levy-Hillerich D. Kommunikation in sozialen und medizinischen Berufen / Dorothea Levy-Hillerich. – München: Goethe – Institut Verlag, 2005. – 134 s.
34. Grammatiktraining Deutsch. – Berlin: Langenscheidt – Verlag von Grazyna Werner, 2001.– 157 s.
35. Dinsel S. Großes Übungsbuch Deutsch. Grammatik / S.Dinsel, S.Geiger. – Huber Verlag, 2009. – 296 s.
36. Ortmann K. Grundlagen der Sozialen Arbeit. Gesundheitsbezogene Sozialarbeit. Eine Erkundung der Praxisfelder / K.Ortmann, H.Waller. – Schneider Verlag, 2005. – 180 s.
37. Fandrych Ch. Klipp und Klar. Практична граMATика німецької мови: Навч. посіб. / Ch.Fandrych, U.Tallowitz. – Київ: Методика, 2004. – 312 с.

38. Mitschka R. Sich auseinander setzen – miteinander reden: ein Lern – und Übungsbuch zur professionellen Gesprächsführung für Lehrerinnen, Sozialarbeiterinnen und Beraterinnen / Ruth Mitschka. – Linz: Veritas, 2000. – 134 s.
39. Fandrych Ch. Sage und Schreibe. Посіб. для вивч. лексики німецької мови: Навч. посіб. / Ch.Fandrych, U.Tallowitz. – Київ: Методика, 2004. – 304 с.
40. Lohfert W. Deutsch für Aussiedler. Ein Sprach- und Informationsprogramm / Walter Lohfert. – Huber Verlag, 1995. – 302 s.

VIII. ОРИЄНТОВНИЙ ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Die alte Frau ist ganz allein. Von ihrer Familie lebt ... mehr.
- a) nicht
  - b) nichts
  - c) keine
  - d) niemand
  - e) nirgends
2. Wer aus meinem Land kommt, ist mein ...
- a) Landmann
  - b) Ländler
  - c) Landsmann
  - d) Landser
  - e) Staatsmann
3. Wer nicht sehen kann, ist ...
- a) stumm
  - b) matt
  - c) lahm
  - d) blind
  - e) taub
4. Ein taktloser Mensch ...
- a) kann nicht im gleichen Schritt und Tritt marschieren
  - b) achtet nicht darauf, ob er andere verletzt
  - c) ist ganz unmusikalisch
  - d) ist ein sehr schlechter Tänzer
  - e) ist nicht sehr schlau
5. Viele Menschen wissen nichts vom dem, was in der Welt passiert. Sie leben ...
- a) von Luft und Liebe
  - b) über ihre Verhältnisse
  - c) in Saus und Braus
  - d) hinter dem Mond
  - e) in den Tag hinein
6. Das Gespräch der beiden Minister fand in einer sehr ... Atmosphäre statt.
- a) öffentlichen
  - b) offenen
  - c) offensichtlichen
  - d) geöffneten
  - e) offenbaren
7. Meine ... für Bekleidung beträgt 700 Euro monatlich.
- a) Angabe

b) Ausgabe

c) Aufgabe

8. Das Gegenteil von geizig ist ...

a) sparsam

b) hilfsbereit

c) freigiebig

d) dumm

e) nachgiebig

9. Ich zahle weniger für meine Autoversicherung, weil ich schon 5 Jahre lang .... gefahren bin.

a) unschädlich

b) unbeschädigt

c) schadlos

d) unbeschadet

e) schadenfrei

10. Finden Sie den Fehler?

a) Darf ich Sie um einen Rat bitten?

b) Er bat mich um Hilfe.

c) Sie bittet um finanzielle Unterstützung.

d) Wir haben euch um nichts geboten.

e) Die Kinder baten die Eltern um Verzeihung.

11. Wenn jemand nicht verheiratet ist, nennt man ihn ...

a) ledig

b) einig

c) einfach

d) heiratslos

e) einsam

12. Was bedeutet „Mein Bekannter hat seine Wohnung in der Großstadt aufgegeben«?

a) Er hat seine Familie verlassen.

b) Er ist aus seiner Wohnung in der Großstadt ausgezogen.

c) Er wohnt bei einer benachbarten Familie.

d) Er besucht Nachbarn auf dem Land.

13. Der Bekannte vom Dorf hat unter anderem gesagt:

a) Am Morgen singen im Garten die Vögel.

b) Er wird am Morgen im Garten geweckt.

c) Am Abend macht er noch einen Spaziergang um den Wald herum.

d) Am Abend geht er noch im Garten spazieren.

14. Auf dem Land ...

a) ... sind die Wohnungen teurer als in der Stadt.

b) ... ist der Verkehr lauter.

c) ... ist die Luft sauberer.

d) ... kennt man kaum Leute.

15. Die Einwohner verlassen ihre Dörfer und fahren in die Städte, ...

a) .... um gut zu erholen.   b) .... um neue Menschen kennen zu lernen.

c) ... um dort eine Arbeitsstelle zu finden.

d) ... um Abwechslung ins Leben zu bringen.

16. Auf dem Lande kann man sich gut erholen, weil ...

a) ... hier viele öffentliche Verkehrsmittel sind.

b) ... alle Erholungsorte ganz in der Nähe liegen.

- c) ... hier ein sehr entwickelter Dienstleistungsbereich ist.
d) ... es dort Theater, Kinos und viele Lokale gibt.
17. Laut der Verfassung sind Frauen und Männer ...
a)abhängig
b)benachteiligt
c)gleichberechtigt
18. Die wichtigsten Patientengruppen des Sozialdienstes im Krankenhaus sind:
a)suchtkranke Patienten
b)Suizidanten
c)pflagedürftige Patienten
d)Pflegepersonal
19. Was passt nicht in die Reihe?
a)Einzelfallhilfe
b)soziale Gruppenarbeit
c)Sozialarbeitswissenschaft
d)Gemeinwesensarbeit
20. Ein Mensch, der schon lange an einem Ort lebt, ist ein ... .
a)Zuwanderer
b)Einheimischer
c)Asylsuchende
d)Ausländer
21. Er kann nicht hören und nicht sprechen. Er ist ein ... .
a)Taubstumme
b)Gehörlose
c)Behinderte
d)Blinde
22. Durch welche Faktoren ist ein direktes Gespräch gekennzeichnet?
23. Aus welchen Bestandteilen besteht die Kommunikation?
24. Welche verbale Komponente der Kommunikation können Sie nennen?
25. Welche nicht sprachliche Zeichen gebraucht man im Prozess der Kommunikation?
26. Welche Umgangsformen sind für Deutschen charakteristisch?
27. Zu wem sagt man im Deutschen Sie?
28. Was passt nicht in die Reihe?
a) Einzelfallhilfe
b) soziale Gruppenarbeit
c) Sozialarbeitswissenschaft
d) Gemeinwesenarbeit
29. Verstanden als Unterstützung bei seelischen Belastungen, bei der Krankheitsverarbeitung, als Unterstützung bei persönlichen und familiären Konflikten.
a) psychosoziale Betreuung
b) soziale Rehabilitation
c) sozialrechtliche
d) Beratung
30. Die wichtigsten Patientengruppen des Sozialdienstes im Krankenhaus sind:
a) suchtkranke Patienten
b) Suizidanten
c) pflegedürftige Patienten
d) Pflegepersonal

31. Der Zugang zum Sozialdienst im Krankenhaus erfolgt durch Vermittlung von ... in der Klinik.
- Ärzte, Seelsorger, pflegedürftige Patienten
  - Pflegepersonal, Psychologen, Physiotherapeuten
  - Wohnungslose, Seelsorger, Psychologen
32. Sie finden im Rahmen von Einzelfallkontakten mit einzelnen Berufsgruppen, aber auch in Form von Teambesprechungen statt.
- externe Kooperation
  - intensive Kooperation
  - interne Kooperation
33. Verstanden als Hilfe beim Umgang mit dem Verlust des sozialen Status, als Beratung zur und Organisation der Versorgung bei Pflegebedürftigkeit.
- soziale Rehabilitation
  - berufliche Rehabilitation
  - medizinische Rehabilitation
34. Sie müssen den Kunden begrüßen. Bitte, schauen Sie dabei Ihren Kunden freundlich an und sagen: ...
35. Sie sind zu einem Geschäftstreffen eingeladen und müssen sich den Partnern vorstellen. Was sagen Sie dazu?
36. Danken Sie Ihrem Partner für etwas/dafür, dass ... .
37. Spielen Sie ein Gespräch zwischen Arzthelferin und Patient.
38. Herr Klein ruft im Caritas Altenzentrum St.Lukas an und will wissen, wie man dort lebt. Versuchen Sie, das Telefongespräch zu Ende zu schreiben.
39. Wenn Sie Ihr Alter planen könnten, was würden Sie im Alter am liebsten tun?
40. Mimik und Gestik spielen eine wichtige Rolle im Kontakt mit Sterbenden. Beschreiben Sie die Eigenschaften, die eine Person haben sollte, die Sterbende betreut.
41. Wer wendet sich an die Arbeitsgemeinschaft HOSPIZ?
42. Die Leiterin des Seniorenzentrums bittet Sie, ein schönes Plakat für den Tag der offenen Tür zu entwerfen. Denken Sie daran, dass einige Seniorinnen und Senioren nicht mehr so gut sehen können.
43. Machen Sie Einkäufe in einem Sanitätshaus. Lassen Sie sich beraten. Sie möchten z. B. einen Rollstuhl für Ihre 85-Jährige Nachbarin kaufen.
44. Welche Probleme kann z.B. ein Tauber, ein Blinder, ein Mensch, dessen Beine gelähmt sind, bei der Arbeit haben.
45. Sie machen wie jeden Freitag einen Besuch bei Frau Meyer, die noch recht rüstig und fit ist. Frau Meyer ist Witwe und lebt allein in ihrer Wohnung. Oft fühlt sie sich sehr allein, und deshalb freut sie sich immer auf Ihren Besuch. Heute ist der Veranstaltungskalender für Senioren für Oktober gekommen. Überlegen Sie zusammen, was Frau Meyer tun könnte.
46. Erfinden Sie kleine Szenen in der Arztpraxis und wenden Sie die Redemittel an.
47. Herr Müller hat bereits einen Termin. Aber jetzt hat er so große Zahnschmerzen, dass er früher kommen möchte. Schreiben Sie einen Dialog.
48. Sie machen Ihr Praktikum bei der AOK und helfen freitags nachmittags bei der Beratung aus. Das Telefon klingelt die ganze Zeit. Entwickeln Sie zu zweit kleine Gespräche.
49. Überzeugen Sie die Mitglieder Ihrer Gruppe davon, dass sie möglichst eine zusätzliche Krankenversicherung abschließen.
50. Suchen Sie vier Beispiele für Unfälle, die in der Schule oder Universität passieren können.

УДК 811.112.2'276.6

ББК 81.2 Нім –9

**Канюк О.Л. Професійне ділове іншомовне спілкування (німецька мова):
Навчально–методичний комплекс для спеціальності 7.13010201
«Соціальна робота» / Олександра Любомирівна Канюк. – Ужгород: УжНУ,
2011 – 63 с.**

Здано до набору 20.09.2011. Підписано до друку 20.10.2011.
Формат 60x84. Папір офс. Гарнітура Times New Roman Cyr.
Друк офс. Ум. друк. арк. Обл.–вид. арк.
Тираж 100. **Замовлення №**

Віддруковано з готового оригінал–макета
на поліграфічній базі факультету суспільних наук
Ужгородського національного університету